

Narkotikastatistik

2005

Personer lagförda för narkotikabrott

Narkotikastatistik

2005

Narcotic Drugs Statistics
Official Statistics of Sweden

Rapport 2006:8

brå
brottsförebyggande radet

Brottsförebyggande rådet
Box 1386
111 93 Stockholm
Tfn 08-401 87 00
Fax 08-411 90 75
www.bra.se
e-post info@bra.se

Denna bok kan beställas i
bokhandeln eller hos
Fritzes Kundservice
106 47 Stockholm
Tfn 08-690 91 90
Fax 08-690 91 91
e-post order.fritzes@nj.se

Tidigare publicering

Publikationen Narkotikastatistik
utges av Brottsförebyggande rådet i
serien Sveriges officiella statistik.
Mellan åren 1993 och 1995 redovisades
statistiken i publikationen Kriminal-
statistik. Före år 1993 presenterades
statistiken i serien statistiska meddelanden.

© Brottsförebyggande rådet 2006
Information och förlag
Redaktör: Åsa Lennerö
Omslag: Johanna Blomberg
ISSN 1100-6676
ISBN 10-siffrigt 91-85664-54-5
ISBN 13-siffrigt 978-91-85664-54-2
Tryck: Edita Västerås 2006

Brottsförebyggande rådet
(National Council for Crime Prevention)
P.O. Box 1386
SE-111 93 Stockholm
SWEDEN
Telephone +46-8-401 87 00
Telefax +46-8-411 90 75
www.bra.se
e-mail info@bra.se

Additional copies of this publication
can be ordered through
Fritzes Kundservice
SE-106 47 Stockholm
SWEDEN
Telephone +46-8-690 91 90
Telefax +46-8-690 91 91
e-mail order.fritzes@nj.se

Previous publication

Narcotic drugs statistics is an annual report
published by the National Council for Crime
Prevention in the series Official Statistics
of Sweden. Between 1993 and 1995, the
statistics was published in the publication
Criminal statistics. Before 1993, the
statistics was presented in the series
Statistical Reports.

© National Council for Crime Prevention 2006
Information and publishing
Editor: Åsa Lennerö
ISSN 1100-6676
ISBN 10-digits 91-85664-54-5
ISBN 13-digits 978-91-85664-54-2
Västerås 2006

Innehåll

Contents

Inledning	5
Introduction	
Sammanfattning	7
English summary	9
1. Utveckling och struktur	11
Development and structure	
2. Regional fördelning	17
Regional distribution	
3. Åldersfördelning.....	19
Age distribution	
4. Könsfördelning	23
Sex distribution	
Tabellförteckning	26
List of tables	
Teckenförklaring till tabellerna.....	29
Explanation of symbols in the tables	
Tabeller	30
Tables	
Statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet	52
Construction, contents and reliability of statistics	
Bilaga 1 Definitioner och variabler.....	57
Appendix 1 Definitions and variables	
Bilaga 2 Lagändringar	61
Appendix 2 Alterations in the Acts	
Bilaga 3 Andra statistikkällor	62
Appendix 3 Other statistical sources	

Inledning

Introduction

I narkotikastatistiken redovisas uppgifter om de narkotikabrott som kommit till rättsväsendets kännedom. Statistiken baseras på uppgifter om de personer som lagförts för narkotikabrott.

Statistikens innehåll

I narkotikastatistiken redovisas årligen uppgifter om personer som lagförts för narkotikabrott i Sverige. Med lagföring i den här rapporten avses:

- godkända strafförelägganden (böter och/eller villkorlig dom utfärdade av åklagare som godkänts av den lagförde)
- meddelade åtalsunderlåtelse (den misstänkte har av åklagare bedömts som skyldig, men åtal väcks inte, vanligtvis på grund av att brottet är lindrigt eller att den skyldige är ung)
- fällande dom i tingsrätt.

De narkotikabrott som redovisas är brott mot narkotikastrafflagen (1968:64) och brott mot lag (2000:1225) om straff för smuggling avseende narkotika.

De populationer som redovisas i narkotikastatistiken är:

- lagförda personer med narkotikabrottet som huvudbrott
- lagförda personer med narkotikabrottet antingen som huvudbrott eller bibrott
- preparaten i narkotikalagföringen.

En mer detaljerad beskrivning av statistiken ges i avsnittet om statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet.

Statistikens periodicitet

Statistiken över personer som lagförs för narkotikabrott har redovisats årligen sedan år 1975. Från och med år 1996 redovisas statistiken i en egen publikation. Vissa uppgifter om personer som lagförs för narkotikabrott redovisas även i årsboken *Kriminalstatistik*.

Faktisk narkotikabrottslighet

Statistiken ger inte en fullständig beskrivning av den faktiska narkotikabrottsligheten. Den faktiska narkotikabrottsligheten är större än den brottslighet som redovisas i statistiken eftersom endast den del av brottsligheten som konstateras genom en lagföring redovisas. Det är framför allt genom polisens och tullens spanings- och kontrollinsatser som narkotikabrotten uppdagas och därmed kan föras vidare inom rättsväsendet. Statistiken påverkas därför av tullens och polisens insatser och i förlängningen också av verksamheten inom rättsväsendet. Statistiken underskattar narkotikabrottslighetens volym men kan ge en bild av brottslighetens struktur, till exempel narkotikabrottens svårhetsgrad, förekomst av olika preparat med mera.

Publikationens innehåll

Publikationen innehåller en kort sammanfattning av statistiken samt en beskrivning av statistikens innehåll, uppbyggnad och tillförlitlighet. I fyra kapitel ges korta beskrivningar med diagram av personer lagförda för narkotikabrott utifrån olika frågeställningar:

I **kapitel 1** redovisas utvecklingen och strukturen på den narkotikabrottslighet som registreras i lagföringsstatistiken. Här redovisas bland annat brottens svårhetsgrad, typ av gärningar, påföljder och preparat.

I **kapitel 2** redovisas hur de personer som lagförts för narkotikabrott fördelar sig per län. Även den geografiska fördelningen av olika preparat som förekommer i lagföringarna redovisas.

I **kapitel 3** redovisas åldern på de personer som lagförts för narkotikabrott. Redovisningen ger en bild av hur brottens svårhetsgrad, typ av gärning, påföljder och preparat fördelar sig per åldersgrupp.

I **kapitel 4** redovisas de personer som lagförts för narkotikabrott, uppdelade på kön. Redovisningen ger en bild av hur brottens svårhetsgrad, typ av gärning, påföljder, preparat och de lagfördas ålder fördelar sig mellan män och kvinnor.

De statistiktabeller som redovisas är ett urval av den statistik rörande narkotikabrott som Brottsförebyggande rådet (Brå) producerar. Ytterligare statistik finns att beställa från Brå.

I sammanfattningarna i denna rapport ges kortfattade beskrivningar av hur den lagförda narkotikabrottsligheten utvecklats över tiden. Däremot finns inga analyser eller förklaringar till vilka faktorer som kan ha påverkat utvecklingen. Sådana analyser och

tolkningar finns bland annat i Brå:s rapport *Brottsutvecklingen i Sverige*, där utvecklingen för bland annat narkotikabrott analyseras. Dessutom ger Brå kontinuerligt ut rapporter med analyser av brottslighet och de kriminalpolitiska och förebyggande åtgärder som vidtas. Mer information kan även hämtas hos andra myndigheter. Dessa finns redovisade under avsnittet *Andra statistikkällor*.

Sammanfattning

Personer lagförda för narkotikabrott

År 2005 lagfördes närmare 19 200 personer för narkotikabrott. Jämfört med år 2004 ökade antalet lagförda personer med cirka 8 procent (1 500 personer). Under de senaste 10 åren har antalet personer som lagförts för narkotikabrott ökat för varje år. Den årliga ökningen under de senaste tio åren har varit olika stor men i genomsnitt knappt 7 procent. Det innebär att dessa lagföringar totalt sett nästan fördubblats (ökat med drygt 85 procent) under tioårsperioden.

Typ av gärning¹

Med andelar på 48 (7 700 personer) respektive 30 procent (4 800 personer) utgjorde bruk och innehav av narkotika de två vanligaste typerna av gärning bland de personer som lagfördes för narkotikabrott år 2005. Överlåtelse² och smuggling av narkotika utgjorde endast 5 respektive 4 procent (960 respektive 560 lagförda personer) av samtliga narkotikalagföringar.

Andelen lagförda för bruk av samtliga lagförda personer har ökat från 34 procent år 1996 till 48 procent år 2005. Andelen lagförda för innehav har däremot minskat från 40 procent år 1996 till cirka 30 procent år 2005.

Brottets svårhetsgrad

År 2005 var andelen ringa brott cirka 73 procent (knappt 13 800 personer) av lagföringarna. Andelen brott av normalgraden utgjorde 24 procent (4 500 personer) och de grova brotten utgjorde drygt 2 procent (430 personer).

Den förändrade brottsstrukturen har även påverkat fördelningen mellan narkotikabrottets olika svårhetsgrader. Andelen lagförda för ringa narkotikabrott har minskat, och då framförallt under år 2005, medan andelen lagförda för narkotikabrott av normalgraden har ökat.

¹ Avser endast straffreläggande och domar då typ av gärning inte går att särskilja för åtalsunderlåtelse.

² Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

Preparat³

Amfetamin och cannabis är fortfarande de två vanligast förekommande preparaten i lagföringsstatistiken. År 2005 utgjorde de 30 respektive 36 procent av samtliga preparat som förekom i lagföringarna. Under de senaste 10 åren har det skett en andelsförskjutning av preparaten cannabis och amfetamin där cannabis har passerat preparatet amfetamin som det vanligast förekommande preparatet i lagföringssammanhang.

Påföljder⁴

Den vanligaste påföljden för de personer som lagförs för narkotikabrott är böter, antingen genom straffreläggande eller i dom. Andelen personer som fick böter var 56 procent av samtliga personer som lagfördes för narkotikabrott år 2005. Knappt 19 procent av personerna lagförda för narkotikabrott år 2005 fick åtalsunderlåtelse medan 16 procent dömdes till fängelse.

Ökningen av antalet personer som lagförs för narkotikabrott medför att nästan samtliga påföljder genomgår antalsmässiga ökning. Böter har mer än fördubblats under perioden, från drygt 3 000 till 7 000 lagförda personer. Antalet personer dömda till fängelse har ökat från 1 300 personer år 1996 till 2 100 år 2004. Under år 2005 minskade antalet fängelsedömda för narkotikabrott med 3 procent till knappt 2 000 personer. Ökningen jämfört med år 1996 är dock 53 procent. Den vanligaste utdömda strafftiden för fängelse var år 2005 mellan två och sex månader. Nästan en tredjedel av de fängelsedömda dömdes till en strafftid inom detta intervall. Den genomsnittliga fängelsetiden har långsamt ökat från 16 månader år 1996 till 19 månader år 2005.

Regional fördelning

I relation till befolkningens storlek i länen har storstadslänen en större andel narkotikalagföringar än övriga län. Storstadslänen, där hälften av befolk-

³ Avser endast straffreläggande och domar då typ av gärning inte går att särskilja för åtalsunderlåtelse.

⁴ Avser de lagföringar där narkotikabrottet var huvudbrott.

ningen bor, står för 59 procent av samtliga narkotikalagföringar i landet år 2005. Sedan år 1996 har denna andel legat på en nivå mellan 59 och 64 procent av samtliga lagföringar i hela landet.

Åldersfördelning

Ungdomar i åldern 18–20 år har flest lagföringar i relation till invånarantalet år 2005, med 780 lagföringar per 100 000 invånare⁵. Lägst antal lagföringar, i relation till antalet invånare, hade grupperna 15–17 år och 50 år eller äldre, med 223 lagföringar respektive 36 lagföringar per 100 000 invånare. Ökningen av antalet lagföringar per capita har mellan åren 1996

och 2005 varit störst bland åldersgrupperna 18–20 år och 50 år eller äldre. Deras lagföringar per capita har mer än tredubblats under perioden.

Könsfördelning

Av samtliga personer lagförda för narkotikabrott år 2005 var cirka 15 procent kvinnor. Denna *andel* har i stort sett varit konstant under de senaste 10 åren. *Antalet* kvinnor och antalet män lagförda för narkotikabrott har mer än respektive nästan fördubblats under de senaste tio åren. Mellan åren 2004 och 2005 ökade *antalet* kvinnor med 12 procent, medan *antalet* män ökade med knappt 8 procent.

---

⁵ Med invånare avses här medelfolkmängd. Se bilaga 1 för definition.

English summary

Persons convicted of drug offences

In 2005, almost 19,200 persons were convicted of drug offences in Sweden, an increase of around 8 per cent (1,500 individuals) on 2004. The number of persons convicted of drug offences has increased every year over the past 10 years. The annual increase has varied during these 10 years but averages out at just under 7 per cent. This means that, viewed on the whole, drug convictions have almost doubled (increasing by more than 85 per cent) over the last ten years.

Type of offence¹

At 48 per cent (7,700 persons) and 30 per cent (4,800 persons) respectively, drug use and drug possession were the two most common offences types committed by persons convicted of drug offences in 2005. Drug smuggling and distribution² accounted for 4 per cent and 5 per cent of all drug convictions respectively.

The proportion of convictions relating exclusively to personal use has increased from 34 per cent in 1996 to 48 per cent in 2005. The proportion relating to possession offences has by contrast decreased from 40 per cent in 1996 to around 30 per cent in 2005.

Offence severity

In 2005, minor offences accounted for approximately 73 per cent of all convictions (just under 13,800 persons). Non-minor offences accounted for 24 per cent (4,500 persons) and serious offences for just over 2 per cent (430 persons).

The altered offence structure has also affected the distribution across the different categories of drug crime severity. The *proportion* of convictions for minor drug offences has decreased, primarily in 2005, whereas the *proportion* of convictions for non-minor drug offences has increased.

¹ Refers to summary fines and court adjudications only, as the offence type cannot be discerned in the case of waivers of prosecution.

² Distribution and distribution in combination with possession.

Substances³

Amphetamines and cannabis remain the two most common substances in the convictions statistics. In 2005 these accounted for 30 per cent and 36 per cent respectively of all substances mentioned in criminal convictions. Over the past 10 years there has been a shift in the proportions accounted for by cannabis and amphetamines respectively, with cannabis now being the most common substance in criminal convictions.

Sanctions⁴

The most common sanction awarded to persons convicted of drug offences is a fine, either in the form of a summary fine issued by the prosecutor or via a court sentence. Persons awarded fines accounted for 56 per cent of all those convicted of drug offences in 2005. The convictions of slightly less than 19 per cent of those convicted of drug offences in 2005 took the form of waivers of prosecution, whereas 16 per cent involved prison sentences.

The increase in the number of persons being convicted of drug offences means that there is an increase in the numbers being awarded virtually all of the different sanctions. The number of fines has more than doubled over the period examined, from slightly over 3,000 convicted persons to 7,000. The number of persons sentenced to a prison term has increased from 1,300 in 1996 to 2,100 in 2004. In 2005 the number of persons sentenced to prison as a result of drug offences decreased by 3 per cent to slightly less than 2,000 individuals. By comparison with 1996, however, this figure represents an increase of 56 per cent. The most common length of the prison term awarded in 2005 was between two and six months. Almost one-third of prison sentences fell within this range. The average prison term has gradually increased from 16 months in 1996 to 19 months in 2005.

³ Refers to summary fines and court adjudications only, as the offence type cannot be discerned in the case of waivers of prosecution.

⁴ Refers to convictions in which the drug offence was the principal offence.

Regional distribution

Relative to the size of the population in the different counties of Sweden, counties in the country's metropolitan areas have a higher proportion of drug convictions than the remainder. The metropolitan counties, which are home to half of the national population, account for 59 per cent of all drug convictions in Sweden in 2005. Since 1996 this proportion has remained stable at between 59 and 64 per cent of all those convicted in the country as a whole.

Age distribution

In 2005, young persons aged 18–20 had the highest level of drug convictions in relation to their numbers within the population at large, with 780 convictions per 100,000⁵ of population. The groups aged 15–17 years and aged 50 years or over have the lowest number of convictions, with 223 and 36 convictions

respectively per 100,000 of population. Over the period between 1996 and 2005, the largest increase in the number of drug convictions per 100,000 of population has been noted among those aged 18–20 years and those aged 50 years or over. Per capita convictions in these groups have more than doubled over the period examined.

Gender distribution

Of the total number of persons convicted of drug offences in 2005, approximately 15 per cent were women. This proportion has remained relatively stable over the past 10 years. The *number* of women convicted of drug offences has more than doubled over the past ten years, and the *number* of men convicted has almost doubled over this same period. Between 2004 and 2005, the *number* of women convicted increased by 12 per cent, while the *number* of men increased by just under 8 per cent.

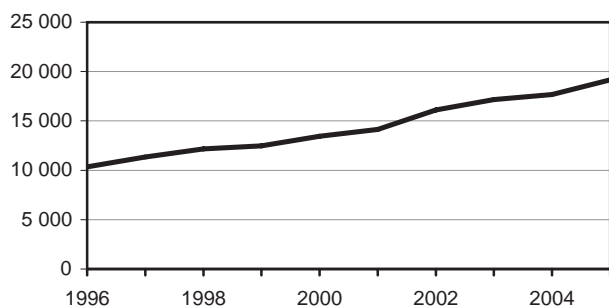
⁵ Calculations conducted per 100,000 of *mean* population. See appendix 1 for a definition.

I Utveckling och struktur

Development and structure

Narkotikalagföringarna fortsätter att öka

År 2005 befanns närmare 19 200 personer vara skyldiga till narkotikabrott¹ genom så kallade lagförläggingsbeslut om fällande dom i tingsrätt eller av åklagare genom godkända strafförelägganden respektive beslut om åtalsunderlåtelse. Därmed fortsatte den ökning av antalet personer som lagförts för narkotikabrott som skett varje år under de senaste tio åren. År 2005 ökade antalet med drygt 8 procent (1 500 personer) jämfört med föregående år. Den årliga ökningen under de senaste tio åren har varit olika stor men i genomsnitt knappt 7 procent. Det innebär att dessa lagförläggningar totalt sett nästan fördubblats (ökat med drygt 85 procent) under tioårsperioden.

Figur 1. Antal personer lagförda för narkotikabrott, åren 1996–2005 (källa: Brå, tabell 3).

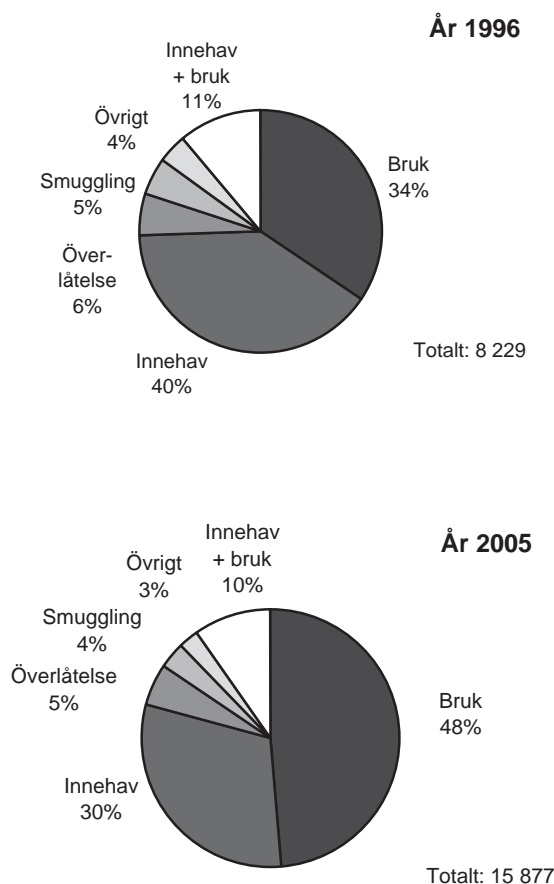
Bruk och innehav fortsatt vanligast

Narkotikabrotten delas in i olika brottskategorier efter typ av gärning. De olika gärningarna är bland annat bruk, innehav, överlåtelse, framställning och smuggling av narkotika.

Bruk och innehav av narkotika har under den senaste tioårsperioden varit de två största brottskategorierna. År 2005 utgjorde bruk nästan hälften och innehav nästan en tredjedel av samtliga domar och strafförelägganden som avsåg narkotikabrott². Överlåtelse³

och smuggling av narkotika utgjorde 5 respektive 4 procent av samtliga lagförläggningar.

Framställning är en av de ovanligaste gärningarna bland antalet lagförda för narkotikabrott. År 2005 lagfördes 25 personer för framställning. Under den senaste tioårsperioden har det i genomsnitt lagförts 17 personer per år.

Figur 2. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter typ av gärning, åren 1996 och 2005. Överlåtelse i kombination med innehav ingår i kategorin för överlåtelse (källa: Brå, tabell 2).

Antalet lagförda för enbart bruk samt enbart innehav har båda ökat under de senaste tio åren. Ökningen har varit kraftigare när det gäller bruk. Personer lagförda för bruk ökade från knappt 2 800 lagförläggningar år 1996 till drygt 7 700 år 2005, vilket är mer än en fördubbling av lagförläggningarna. Lagförda för innehav ökade med 50 procent under motsvarande

¹ Både de fall där narkotikabrottet är det grävsta brottet och då det finns andra brott som är grävre.

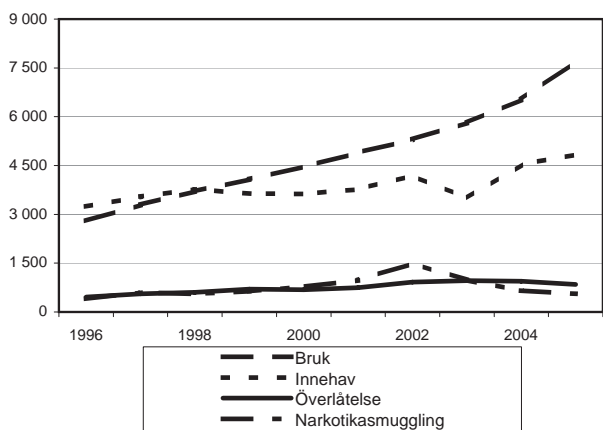
² Avser endast domar och strafförelägganden då typ av gärning inte går att urskilja för åtalsunderlåtelse.

³ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

period, från drygt 3 200 år 1996 till drygt 4 800 år 2005. Detta har medfört en andelsförskjutning mellan dessa gärningar. Andelen lagförda för bruk av samtliga lagförda har ökat från 34 procent år 1996 till 48 procent år 2005 medan andelen lagförda för innehav har minskat från 40 procent till cirka 30 procent under samma period.

Antalet personer som lagförts för överlåtelse⁴ av narkotika har under den senaste tioårsperioden sakta ökat fram till år 2003, från 460 till drygt 960 personer lagförda för överlåtelse. Därefter har antalet sjunkit något, för att år 2005 vara cirka 840 personer, vilket är en minskning med cirka 11 procent jämfört med året innan.

Antalet personer lagförda för narkotikasmuggling har under den senaste tioårsperioden ökat fram till år 2002. Från en lägsta nivå på drygt 400 lagföringar år 1996 ökade antalet successivt och var år 2002 på den högsta nivån för perioden (nästan 1 500). Därefter har antalet minskat kraftigt, särskilt åren 2003 och 2004 då minskningarna var 34 respektive 33 procent. År 2005 minskade antalet med ytterligare 15 procent till knappt 560 lagföringar.

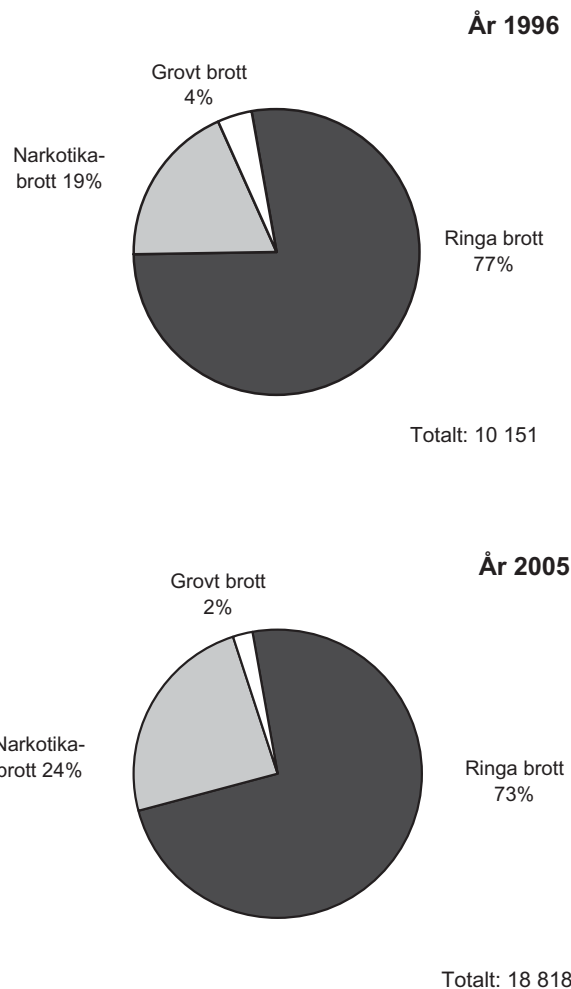

Figur 3. Antal personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott efter typ av gärning, åren 1996–2005. Överlåtelse inkluderar även kombination av överlåtelse och innehav. Övriga kombinationer ingår ej i figuren (källa: Brå, tabell 2).

Andelen narkotikabrott av normalgraden ökar

Narkotikabrotten indelas efter svårhetsgrad i kategorierna narkotikabrott, ringa narkotikabrott och grovt narkotikabrott. Huvuddelen av narkotikalagföringarna kategoriseras som ringa narkotikabrott. År 2005 var andelen ringa brott cirka 73 procent

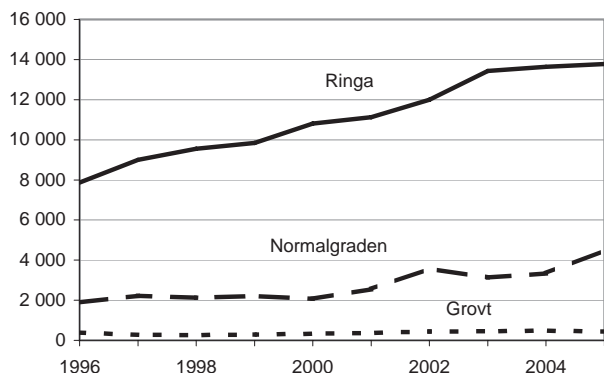
⁴ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

Figur 4. Andel personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott efter brottets svårhetsgrad, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 2).

(knappt 13 800 personer) av lagföringarna. Andelen brott av normalgraden utgjorde 24 procent och de grova brotten utgjorde drygt 2 procent.

Personer lagförda för ringa narkotikabrott har ökat varje år de senaste tio åren så att de nästan har fördubblats (från knappt 7 900 till knappt 13 800). Även under år 2005 ökade de, då med knappt en procent jämfört med föregående år. Personer lagförda för narkotikabrott av normalgraden har dock ökat mer både under tioårsperioden och under år 2005. Sedan 1996 har dessa lagföringar mer än fördubblats (från knappt 1 900 till knappt 4 500). Under 2005 var ökningen hela 35 procent jämfört med år 2004. Detta har medfört att andelen lagförda för de ringa narkotikabrotten minskat och då framförallt under år 2005 medan andelen lagförda för narkotikabrott av normalgraden ökat.

Figur 5. Antal personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter brottets svårhetsgrad, åren 1996–2005 (källa: Brå, tabell 2).

Antalet personer lagförda för grova narkotikabrott minskade år 2005 med 10 procent jämfört med år 2004. Under den senaste tioårsperioden minskade lagföringar avseende grova brott de första åren för att sedan öka från cirka 260 lagföringar år 1998 till cirka 430 år 2005. Totalt har de grova narkotikabrotten ökat med 12 procent under de senaste tio åren.

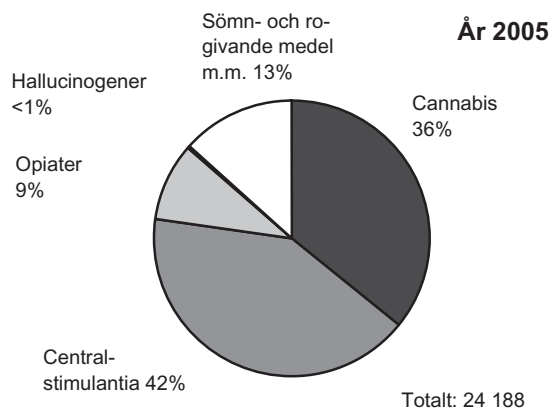
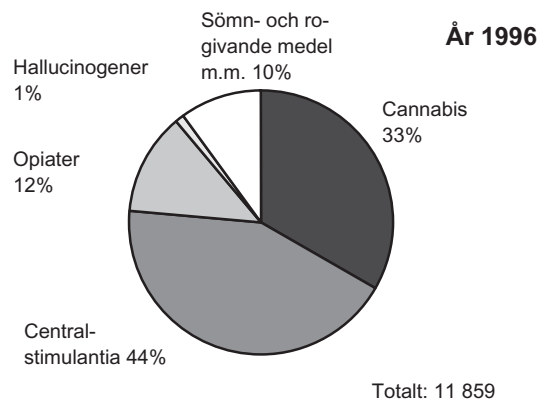
Cannabis och amfetamin vanligaste preparaten

De sex huvudgrupper av preparat som redovisas är cannabis, centralstimulantia, opiater, hallucinogener, GHB samt sömn- och rogvivande medel.

Cannabis och amfetamin (centralstimulantia) är de vanligaste preparaten i lagföringssammanhang⁵. De utgjorde 36 respektive 30 procent av samtliga preparat som förekom i narkotikalagföringarna år 2005. Det tredje vanligaste preparatet i lagföringssammanhang är gruppen sömn- och rogvivande medel som utgör cirka 13 procent av samtliga preparat. De vanligaste preparaten därefter är heroin och kokain som utgör knappt 5 respektive drygt 4 procent av preparaten år 2005. År 2004 var ecstasy (Mdea/mda) lika vanligt förekommande som heroin och kokain i lagföringarna. År 2005 har man, av tekniska skäl, inte kunnat särskilja ecstasy (Mdea/mda) från gruppen övriga centralstimulantia. När uppgifterna granskats kommer statistiken över preparatet ecstasy att publiceras på www.bra.se och i nästa upplaga av denna publikation.

Om man studerar vilka typer av preparat som förekommit i narkotikalagföringarna över en tioårsperiod ser man att samtliga preparat har ökat, dock olika mycket. Undantagen är LSD och fenmetrazin

⁵ Avser endast domar och strafförelägganden. För åtalsunderlåtelse kan preparatet inte urskiljas.

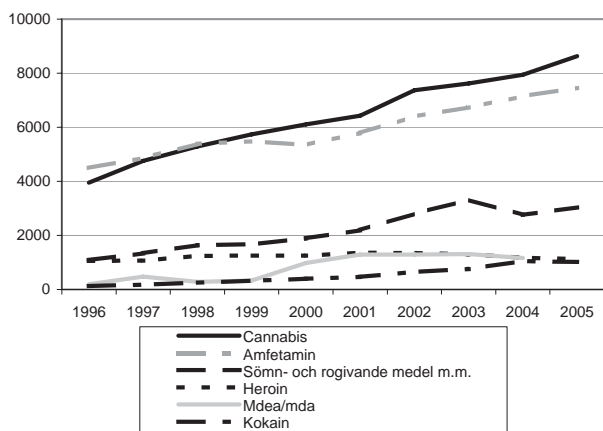
Figur 6. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 8).

(centralstimulantia) som har minskat. Lagföringar där preparatet cannabis förekommit har ökat mer än lagföringar avseende amfetamin. Detta har lett till en andelsförskjutning av preparaten cannabis och amfetamin där cannabis har passerat preparatet amfetamin som det vanligast förekommande preparatet i lagföringssammanhang. Andelen cannabis har ökat från 33 procent av samtliga preparat i narkotikalagföringarna år 1996 till 36 procent år 2005, medan andelen amfetamin har minskat från 38 procent år 1996 till 30 procent år 2005.

För tio år sedan var sömn- och rogvivande preparat samt heroin de tredje vanligaste preparaten i lagföringssammanhang och stod då för vardera cirka 9 procent av alla lagföringar. År 2005 är sömn- och rogvivande medel fortfarande det tredje vanligaste preparatet i lagföringssammanhang, och andelen har ökat till 13 procent, medan andelen lagföringar med preparatet heroin har minskat till 5 procent. Däremot har antalet lagföringar avseende preparaten kokain och ecstasy (Mdea/mda) ökat kraftigt under de senaste tio åren, vilket innebär att dessa preparat åren

2004–2005 är lika vanliga i lagföringssammanhang som heroin (cirka 5 procent vardera). Detta jämfört med år 1996 då de uppgick till knappt 3 respektive knappt 4 procent av alla lagföringar.

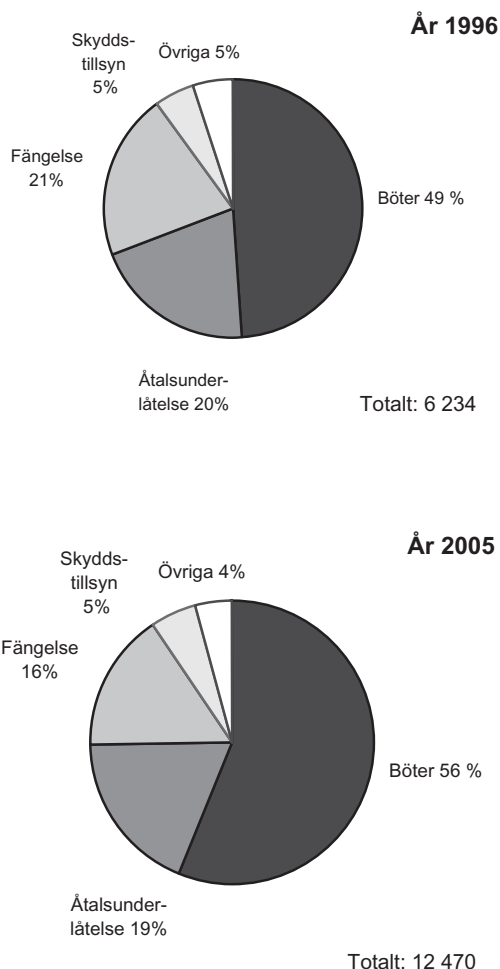
Figur 7. Antal personer som godkänt straffreläggande eller dömts för narkotikabrott efter preparat, åren 1996–2005 (källa: Brå, tabell 8).

Mer än hälften fick böter år 2005

Av de närmare 12 500 personer som lagfördes för narkotikabrott som huvudbrott⁶ år 2005 fick fler än hälften (56 procent) böter genom dom eller straffreläggande. Av de utdömda böterna låg cirka 45 procent på mellan 30 och 34 dagsböter. Knappt 19 procent av personerna lagförda för narkotikabrott år 2005 fick åtalsunderlåtelse medan 16 procent dömdes till fängelse och 5 procent dömdes till skyddstillsyn. Övriga påföljder utgör sammantaget cirka 4 procent (se tabell 1), däribland ingår slutet ungdomsvård. Av de totalt 130 ungdomar som år 2005 dömdes till slutet ungdomsvård var det 8 personer som dömdes för narkotikabrott som huvudbrott.

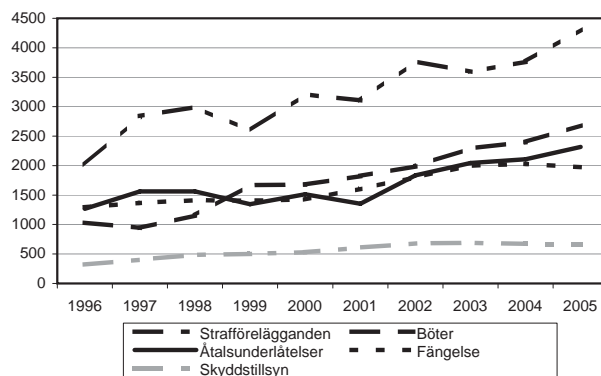
Under den senaste tioårsperioden har antalet lagförda personer för narkotikabrott ökat när det gäller samtliga påföljder även om antalet dömda till fängelse och skyddstillsyn minskat något under år 2005. Böter, både genom straffreläggande och genom dom, har mer än fördubblats under perioden, från drygt 3 000 till 7 000 lagförda personer. Antalet åtalsunderlåtelse har ökat stadigt sedan år 2002 för att år 2005 uppgå till drygt 2 300. Det är en ökning med 83 procent sedan år 1996. Antalet personer dömda till fängelse har ökat från 1 300 personer år 1996 till 2 100 år 2004. Under år 2005 minskade antalet fängelsedömda för narkotikabrott med 3 procent till

⁶ Narkotikabrottet är det grävsta brottet i lagföringen, i de fall personen lagförs för mer än ett brott.

Figur 8. Andel personer dömda för narkotikabrott efter huvudpåföljd m.m. där narkotikabrottet var huvudbrott, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 1).

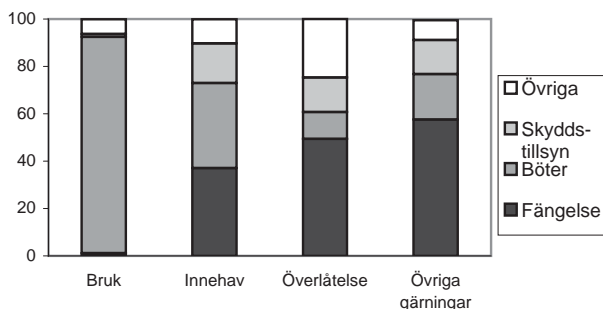
knappt 2 000 personer. Ökningen jämfört med 1996 är dock 53 procent. Påföljden skyddstillsyn har ökat fram till år 2002, därefter har antalet sjunkit något till 660 lagföringar. Antalet har dock mer än fördubblats under den senaste tioårsperioden.

Figur 9. Antal personer dömda för narkotikabrott efter huvudpåföljd m.m. där narkotikabrottet var huvudbrott, åren 1996–2005 (källa: Brå, tabell 1).

Böter vanligast vid bruk

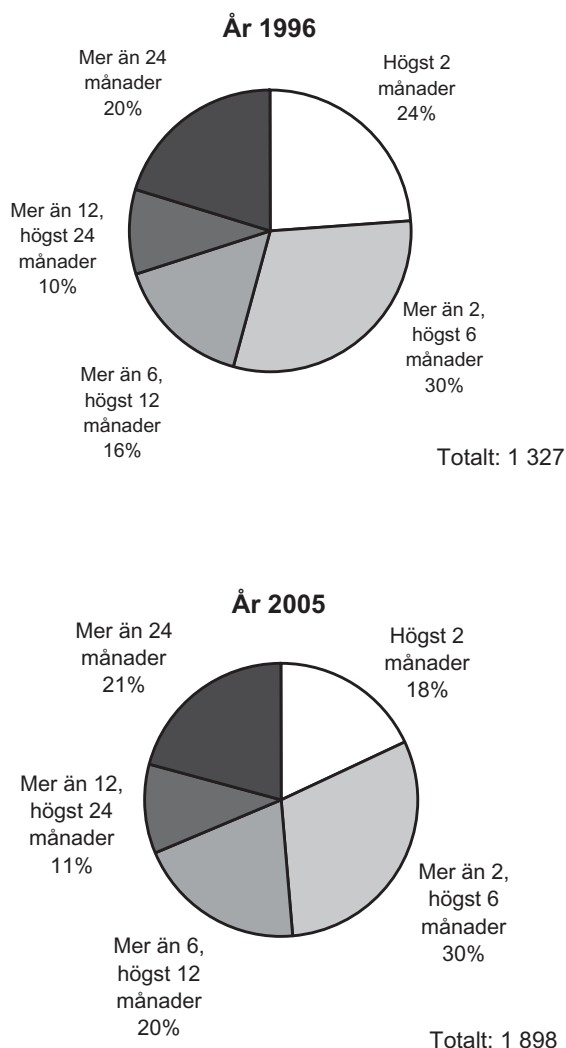
Majoriteten (91 procent) av de personer som dömdes för enbart bruk av narkotika år 2005, dömdes till böter. Av samtliga personer som dömdes för enbart innehav var fängelse och böter i stort sett lika vanligt, 37 procent dömdes till fängelse och 36 procent till böter. För övriga gärningar är fängelse den vanligast förekommande påföljden (se figur 8). Av dem som dömdes för överlåtelse⁷ av narkotika var andelen fängelsedömda 70 procent år 2005. Antalsmässigt motsvarar det 540 personer som dömts till fängelse för överlåtelse av narkotika. Andelarna dömda för olika påföljder är för de olika gärningarna i stort sett desamma som föregående år.

Figur 10. Andel personer dömda för narkotikabrott efter gärning och huvudpåföljd, där narkotikabrottet var huvudbrott, år 2005 (källa: Brå, tabell 15). Kombinationer av gärningar ingår i kategorin övriga gärningar.

Andelen dömda till korta fängelsestraff minskar

År 2005 dömdes knappt 1 900 personer för narkotikabrott som huvudbrott till fängelse. Den vanligaste strafftiden för de fängelsedömda (med narkotikabrottet som huvudbrott) var år 2005 i intervallet *mer än två månader och högst sex månader*. Nästan en tredjedel av de fängelsedömda dömdes till en strafftid inom detta intervall. De kortaste fängelsestraffen (*högst två månader*) och de längsta (*mer än 2 år*) utgjorde vardera runt en femtedel av straffen för de fängelsedömda för huvudbrottet narkotika.

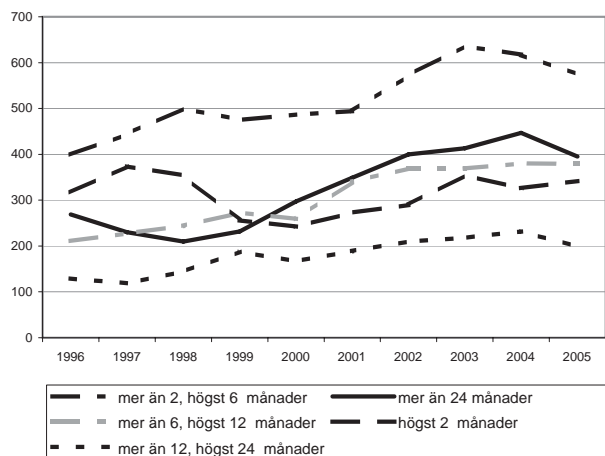

Figur 11. Andel personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 6).

⁷ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

Under den senaste tioårsperioden har antalet fängelse-dömda ökat olika mycket för olika strafftider. Det har medfört en andelsförskjutning för de kortaste strafftiderna (*högst två månader*) och strafftider *mer än sex månader och högst ett år*. År 1996 var andelen dömda till *högst två månader* 24 procent och år 2005 var motsvarande andel 18 procent. Samtidigt har andelen dömda till strafftider *mer än sex månader och högst ett år* ökat från 16 till 20 procent under samma period. Andelen dömda till övriga strafftider har i stort sett samma nivåer år 2005 som år 1996.

Figur 12. Antal personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelse-tidens längd i månader, åren 1996–2005 (källa: Brå, tabell 6).

Den genomsnittliga fängelse-tiden ökar

Förskjutningen av straffskalan från korta fängelsestraff till medellånga fängelsestraff under den senaste tioårsperioden visar sig också i en ökning av den genomsnittliga fängelse-tiden för narkotikabrott under samma period. Ökningen har skett långsamt, från 16 månader år 1996 till 19 månader år 2005. Det är framför allt den genomsnittliga fängelse-tiden för innehav i kombination med överlåtelse och narkotikasmuggling som har ökat. Innehav i kombination med överlåtelse (knappt 500 personer) har ökat från 15 månader år 1996 till 24 månader år 2005, narkotikasmuggling (drygt 230 personer) har ökat från 21 till 38 månader under motsvarande period. Däremot har den genomsnittliga fängelse-tiden för innehav, som är den största gruppen med knappt 770 personer dömda till fängelse år 2005, minskat från 13 till 9 månader under den senaste tioårsperioden.

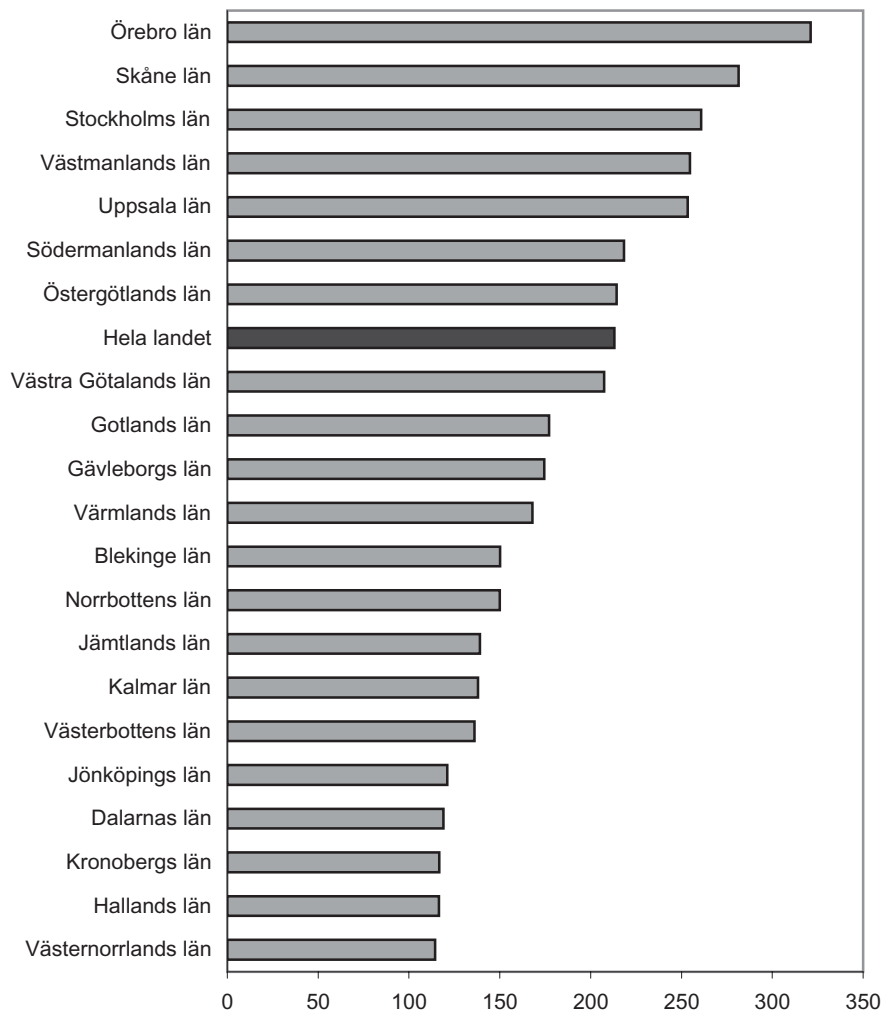
Längst fängelsestraff år 2005 gav gärningen medhjälp, transport m.m. med en genomsnittlig strafftid på 48 månader. Kategorin medhjälp, transport m.m. består dock endast av 38 personer dömda till fängelse. Denna typ av gärning har tillsammans med narkotikasmuggling oftast gett de längsta strafftiderna de senaste 10 åren.

Tabell A. Genomsnittlig fängelse-tid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning, åren 1996–2005 (källa: Brå; tabell 21).

Typ av gärning	Genomsnittlig fängelse-tid i månader									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Totalt	16	14	14	16	17	18	19	18	20	19
Medhjälp, transport m.m.	40	25	24	39	34	32	33	42	39	48
Narkotikasmuggling	17	21	21	35	35	29	35	29	42	38
Övriga gärningar och kombinationer	18	19	18	24	24	38	39	39	37	34
Innehav och överlåtelse	15	15	19	19	19	21	22	22	19	24
Innehav	13	14	14	12	12	10	9	6	7	9
Innehav, bruk och överlåtelse	..	..	9	10	10	18	13	15	16	10
Överlåtelse	21	13	8	9	9	12	28	17	22	16
Innehav och bruk	6	4	6	7	7	8	6	6	5	5
Bruk ¹	7	4	3	7	4	4,5	5	6	3	5

¹ Gärningen bruk döms normalt som ett ringa brott och ger nästan aldrig fängelse.

Figur 13.2 Antal personer lagförda för narkotikabrott per 100 000 av medelfolkmängden efter län, år 2005 (källa: Brå, tabell 7).

Cannabis och amfetamin vanligast i alla län

De två preparat som är vanligast i samtliga län är cannabis och amfetamin. Mellan 65 och 75 procent av samtliga lagföringar i de flesta län innehöll år 2005 något eller båda av dessa preparat. I Jämtlands län var dessa preparat vanligast förekommande i lagföringarna med cirka 89 procent. I Västerbottens län var motsvarande andel knappt 50 procent.

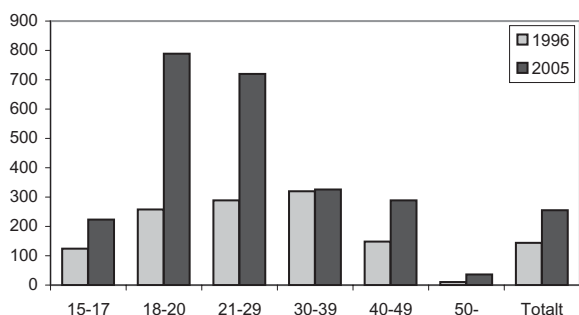
För några preparat är koncentrationen till vissa storstadslän särskilt hög. Dessa preparat är dock totalt sett relativt ovanliga bland lagföringarna. Lagföringar där kokain förekommit är koncentrerade till Stockholm. År 2005 gäller hela 45 procent (motsvarar 455 lagföringar) av dessa lagföringar till Stockholms län. Kat och heroin är vanligast förekommande i Skåne som står för 44 (89 lagföringar) respektive 40 (447 lagföringar) procent av lagföringarna där dessa preparat ingår. Preparatet GHB ingick totalt endast i 139 lagföringar år 2005, men av dessa förekom 120 i Västra Götalands län.

3 Åldersfördelning

Age distribution

Störst antal lagförda per capita i åldersgruppen 18–20 år

Antalet personer lagförda för narkotikabrott skiljer sig mellan olika åldersgrupper. I relation till invånarantalet har den yngsta åldersgruppen, 15–17-åringarna, bland de lägsta antalen lagföringar. År 2005 hade denna grupp 223 narkotikalagföringar per 100 000 invånare¹. Personer mellan 18 och 20 år är den åldersgrupp som hade flest narkotikalagföringar per capita. I denna åldersgrupp lagfördes cirka 790 personer per 100 000 invånare under år 2005, vilket är en ökning om 14 procent sedan föregående år. Nästan lika många lagföringar per invånare hade gruppen 21–29 år. I denna grupp lagfördes 720 personer per 100 000 invånare, vilket motsvarar en ökning med cirka 10 procent jämfört med år 2004. Allra lägst antal lagföringar, i relation till invånarantalet, hade gruppen 50 år och äldre med 36 lagföringar per 100 000 invånare.

Figur 14. Antal personer lagförda för narkotikabrott per 100 000 av folkmängden efter ålder, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 3).

Ökningen störst bland äldre och ungdomar

Mellan åren 1996 och 2005 ökade antalet personer lagförda för narkotikabrott, relaterat till antalet invånare, med drygt 77 procent i landet. Ökningen har skett i samtliga åldersgrupper. Åldersgrupperna har dock ökat olika mycket vilket medfört att gruppen 30–39 år som år 1996 hade högst antal lagföringar per capita år 2005 bytts ut mot gruppen 18–20 år.

¹ Med invånare avses här medelfolkmängd. Se bilaga 1 för definition. Medelfolkmängd förkortas fortsättningsvis i detta kapitel med invånare.

Den åldersgrupp i vilken antalet personer lagförda för narkotikabrott har ökat mest, med hänsyn tagen till invånarantalet inom åldersgruppen, är personer 50 år och äldre som *mer än tredubblats* under perioden. Detta är som tidigare nämnts en grupp som har få lagföringar per invånare. Därefter kommer åldersgruppen ungdomar mellan 18 och 20 år där antalet lagförda för narkotika har tredubblats sedan år 1996. Mellan åren 1996 och 2005 hade åldersgruppen personer mellan 30 och 39 år den minsta ökningen av antalet narkotikalagföringar, 2 procent. För övriga åldersgrupper har ökningen legat relativt nära riksgenomsnittet.

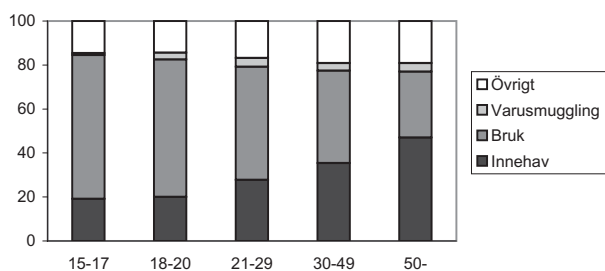
Bruk vanligast bland yngre, innehav vanligast bland äldre

Andelen personer lagförda² för bruk av narkotika i respektive ålderskategori är störst bland ungdomar mellan 18 och 20 år³ och minskar sedan successivt med stigande ålder. Drygt 62 procent av de personer mellan 18 och 20 år, som lagfördes för narkotikabrott år 2005, lagfördes för enbart bruk av narkotika. Motsvarande andel i åldersgruppen 50 år eller mer var 30 procent. För innehav av narkotika är mönstret det motsatta, andelen lagförda för innehav i respektive ålderskategori är större ju äldre de lagförda personerna är. För 47 procent av personerna 50 år eller äldre som lagfördes för narkotikabrott år 2005 gällde lagföringen innehav av narkotika, medan motsvarande andel för 18–20-åringar var 20 procent. Även för överlåtelse⁴, som dock är en ovanlig gärning bland lagföringarna, är andelen lagförda i respektive åldersgrupp större ju äldre de lagförda personerna är. Bland 18–20-åringarna lagfördes cirka 4 procent (86 lagföringar) för överlåtelse medan motsvarande andel bland åldersgruppen 50 år eller äldre är drygt 9 procent (93 lagföringar).

² Avser personer som godkänt strafföreläggande eller dömts i tingsrätt för narkotikabrott.

³ Gruppen 15–17 år har utelämnats från den vidare sammanställningen i detta kapitel. Antalet lagföringar i denna grupp är få vid en ytterligare indelning på olika variabler. Antalsmässiga förändringar kan därför ge stora årliga procentuella variationer. Den procentuella utvecklingen i dessa kategorier blir därför svårtolkad.

⁴ Överlåtelse och överlåtelse i kombination med innehav.

Figur 15. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter ålder och typ av gärning, år 2005 (källa: Brå, tabell 12).

Andelen lagförda för bruk av narkotika var även för tio år sedan störst bland ungdomar mellan 18 och 20 år och minskade sedan successivt med stigande ålder. Andelarna lagförda för bruk av narkotika var dock lägre bland samtliga åldersgrupper år 1996 jämfört med 2005.

Tabell B. Andelen personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande gärningen bruk av narkotika, efter ålder, åren 1996, 2000 och 2005.

Ålder ¹ vid lagföringen	Andel bruk		
	1996	2000	2005
18–20 år	42	50	63
21–24 år	39	42	54
25–29 år	43	39	48
30–39 år	40	37	45
40–49 år	34	32	39
50–59 år	18	22	31

¹ Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

Ringa narkotikabrott vanligare bland yngre än bland äldre

Ringa narkotikabrott⁵ är den vanligaste svårhetsgraden i samtliga åldersgrupper. Narkotikabrottens svårhetsgrad varierar dock med ålder såtillvida att andelen lagförda för ringa narkotikabrott är större bland de yngre än bland de äldre och tvärtom när det gäller lagförda för grova brott och brott av normalgraden. Bland de lagförda personerna mellan 18 och 20 år uppgår de ringa narkotikabrotten till 79 procent år 2005, medan de ringa brotten bland dem som är 50 år och äldre utgör 60 procent. Grova narkotikabrott är relativt ovanliga i lagföringssammanhang bland samtliga åldersgrupper. Den åldersgrupp, som hade störst andel lagföringar för grova narkotikabrott år 2005 var gruppen 50 år och äldre med 4 procent (37

⁵ Avser personer som godkänt strafföreläggande eller dömts i tingsrätt för narkotikabrott.

personer) grova brott. Cirka 1 procent av de i åldern 18–20 år dömdes för grovt narkotikabrott, vilket motsvarar endast 23 personer.

Ringa narkotikabrott var även för tio år sedan den vanligaste svårhetsgraden bland samtliga åldersgrupper. Dessutom är ringa narkotikabrott både åren 1996 och 2005 vanligare bland de yngre än bland de äldre och tvärtom för övriga svårhetsgrader. Skillnaderna i andelen lagförda för ringa brott i respektive åldersgrupp var dock större år 2005 jämfört med för tio år sedan.

Tabell C. Andelen personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande svårhetsgraden ringa narkotikabrott, efter ålder, åren 1996, 2000 och 2005.

Ålder ¹ vid lagföringen	Andel ringa brott		
	1996	2000	2005
18–20 år	65	80	79
21–24 år	68	74	72
25–29 år	71	69	66
30–39 år	73	73	61
40–49 år	73	71	61
50–59 år	62	62	58

¹ Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

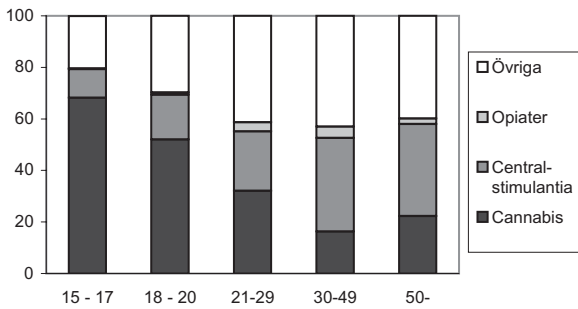
Cannabis vanligt bland unga, amfetamin bland äldre

Cannabis var det vanligaste preparatet bland de ungdomar som lagfördes för narkotikabrott år 2005. Mer än hälften (52 procent) i åldersgruppen 18–20 år lagfördes för någon typ av narkotikabrott som avsåg cannabis. Andelen personer som lagförts för narkotikabrott, som avsåg cannabis, avtar successivt i respektive åldersgrupp till och med åldersgruppen 30–49 år, där andelen är 16 procent och ökar åter bland gruppen 50 år och äldre till 22 procent. Andelen personer lagförda för narkotikabrott där preparatet är amfetamin ökar successivt med åldern och är störst i åldersgruppen 50 år och äldre. Cirka 34 procent av de lagförda personerna i denna åldersgrupp lagfördes år 2005 för narkotikabrott där preparatet utgjordes av amfetamin. Motsvarande andel bland 18–20-åringarna var 12 procent.

I åldersgruppen 60 år och äldre var andelen lagförda för narkotikabrott där sömn- och rogivande preparat ingår 10 procent, till skillnad från övriga åldersgrupper där andelen var mellan 3 och 5 procent. Jämfört med övriga åldersgrupper var det en liten andel (<1 procent) bland de unga, som år 2005 lagfördes för narkotikabrott där preparatet var heroin. Heroin är dock ovanligt bland samtliga åldersgrupper i

lagföringssammanhang. När det gäller alla andra preparat är andelen lagförda i princip lika stor bland alla åldersgrupper.

Figur 16. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter ålder och preparat, år 2005 (källa: Brå, tabell 22).

Mönstret när det gäller förekomsten av preparat bland de olika åldersgrupperna var år 2005 likartat det som gällde för tio år sedan. Det innebär att andelen lagföringar med preparatet cannabis, både åren 1996 och 2005, var högre bland de yngre än bland de äldre medan förhållandet för lagföringar med amfetamin var tvärt om. Däremot är andelsnivåerna när det gäller cannabis högre år 2005 jämfört med år 1996 bland samtliga grupper utom bland åldersgruppen 30–49 år där andelen var lägre. För preparatet amfetamin är andelsnivåerna lägre år 2005 jämfört med för tio år sedan bland samtliga åldersgrupper.

Tabell D. Andelen personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande preparaten cannabis respektive amfetamin, efter ålder, åren 1996, 2000 och 2005.

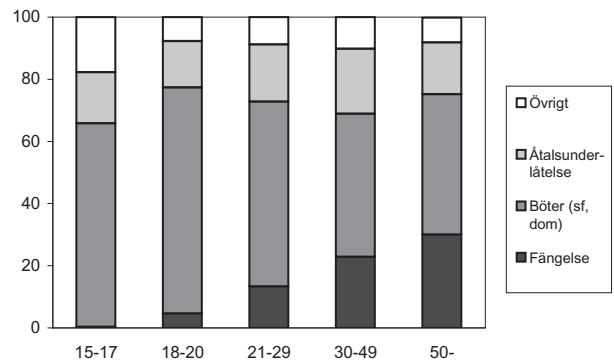
Ålder ¹ vid lagföringen	Andel cannabis		
	1996	2000	2005
18–20 år	42	43	52
21–24 år	30	33	38
25–29 år	21	22	25
30–39 år	20	19	16
40–49 år	20	22	16
50–59 år	16	21	22

Ålder ¹ vid lagföringen	Andel amfetamin		
	1996	2000	2005
18–20 år	16	10	12
21–24 år	20	13	14
25–29 år	27	19	18
30–39 år	33	27	30
40–49 år	40	31	33
50–59 år	49	37	33

¹ Åldersgrupperna 15-17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

Böter vanligaste påföljden för både yngre och äldre

Böter (antingen i form av dom eller strafföreläggande) är den vanligaste påföljden inom samtliga åldersgrupper. Andelen lagförda inom respektive åldersgrupp som fått påföljden böter blir mindre ju äldre de lagförda personerna är. År 2005 var andelen som fått påföljden böter bland ungdomar i åldern 18–20 år cirka 73 procent och därmed högst bland alla åldersgrupper. I åldersgruppen 50 år och äldre är andelen som fått påföljden böter år 2005 45 procent. Andelen personer som dömts till fängelse, inom respektive åldersgrupp, ökar med stigande ålder och är störst för åldersgruppen 50 år och äldre (30 procent). Motsvarande andel bland lagförda ungdomar i åldern 18–20 år var 5 procent (90 lagföringar). Inom den allra yngsta åldersgruppen (15–17 år) är överlämnande till vård inom socialtjänsten en relativt vanlig påföljd, 15 procent (90 lagföringar) i gruppen dömdes till denna påföljd år 2005.

Figur 17. Andel personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och ålder vid beslutet, år 2005 (källa: Brå, tabell 9).

Böter var även för tio år sedan den vanligaste påföljden bland samtliga åldersgrupper. Dessutom är böter både åren 1996 och 2005 vanligare bland de yngre än bland de äldre medan förhållandet för fängelse är det motsatt. Däremot är andelsnivåerna för påföljden böter högre år 2005 i jämförelse med år 1996 bland samtliga åldersgrupper. För påföljden fängelse är andelsnivåerna lägre år 2005 jämfört med år 1996 bland de yngre och äldre åldersgrupperna och i princip samma för övriga åldersgrupper.

Tabell E. Andel personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter påföljderna böter respektive fängelse och ålder, åren 1996, 2000 och 2005.

Ålder ¹ vid lagföringen	Böter ²			Fängelse		
	År 1996	2000	2005	År 1996	2000	2005
18–20 år	60	73	73	11	4	5
21–24 år	49	62	64	19	11	10
25–29 år	46	49	54	23	18	17
30–39 år	45	48	47	22	21	21
40–49 år	52	42	45	25	24	25
50–59 år	41	24	45	36	35	30

¹ Åldersgrupperna 15–17 år och 60 år eller äldre särredovisas ej då antalet lagförda i dessa grupper är få.

² Avser böter genom dom eller godkänt strafföreläggande.

Den genomsnittliga fängelsetiden ökar i åldrarna 21–39 år

De genomsnittliga fängelsetiderna för narkotikabrott har långsamt ökat från 16 månader år 1996 till 19 månader år 2005. År 2005 dömdes i åldersgruppen 18–20 år 95 personer till en genomsnittlig fängelsetid på 16 månader. För övriga åldersgrupper⁶ var den

genomsnittliga utdömda fängelsetiden mellan 18 och 22 månader år 2005. Under de senaste 10 åren har den genomsnittliga fängelsetiden ökat framför allt i åldersgrupperna mellan 21 och 39 år. I dessa åldersgrupper har den genomsnittliga fängelsetiden ökat från 16 eller 17 månader till mellan 20 och 22 månader. Övriga åldersgrupper uppvisar stora variationer i den genomsnittliga fängelsetiden från år till år.

Tabell F. Genomsnittlig fängelsetid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005.

Ålder vid beslutet	Genomsnittlig fängelsetid i månader									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga åldrar¹	16	14	14	16	17	18	19	18	20	19
18–20 år	10	6	10	13	16	15	14	20	14	16
21–24 år	17	10	13	15	17	16	20	19	19	20
25–29 år	16	16	13	16	19	22	21	21	23	22
30–39 år	17	15	16	16	17	19	20	18	21	21
40–49 år	16	16	15	14	15	18	18	17	17	17
50–59 år	24	19	13	21	18	18	20	20	22	18

¹ Inklusive grupperna 15–17 år och 60 år eller äldre som ej särredovisas då antalet lagförda i dessa grupper är få.

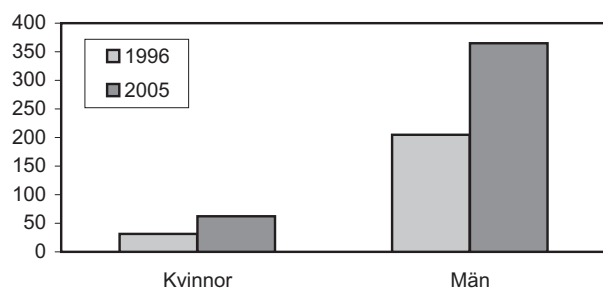
⁶ Exklusive åldersgruppen 15–18 år där enbart 3 personer dömdes till fängelse år 2005.

4 Könsfördelning

Sex distribution

Antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott har mer än fördubblats

Antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott har mer än fördubblats under de senaste tio åren från 1 400 år 1996 till 2 800 år 2005. Även antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott per 100 000 invånare¹ har fördubblats den senaste tioårsperioden. Antalet män lagförda för narkotikabrott har ökat från drygt 8 900 till drygt 16 300 under motsvarande period, en ökning som motsvarar 82 procent. Andelen kvinnor av det totala antalet personer lagförda för narkotikabrott har varit ungefär densamma, cirka 14–15 procent, mellan åren 1996 och 2005. Detta kan jämföras med andelen kvinnor av det totala antalet lagföringar, som inte enbart avser narkotikabrott, som har legat runt 16–17 procent under samma period.

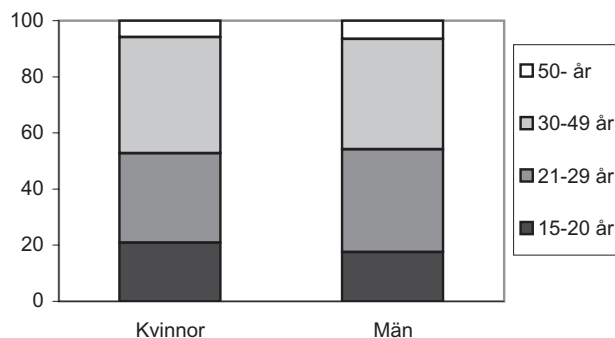
Figur 18. Antal personer lagförda för narkotikabrott efter kön per 100 000 av medelfolkmängden, åren 1996 och 2005 (källa: Brå, tabell 3).

Små skillnader i åldersfördelning

Det är små skillnader mellan könen när det gäller ålder vid lagföringstillfället. En något större andel av samtliga kvinnor, jämfört med andelen av samtliga män, som lagfördes för narkotikabrott var år 2005 i åldern 15–17 år. Andelen lagförda kvinnor i denna åldersgrupp var 7 procent, medan andelen män i samma ålder var 4 procent. Av samtliga, drygt 830 personer, i åldern 15–17 år, som lagfördes för narkotikabrott år 2005, var knappt 190 kvinnor. Andelen kvinnor i åldersgruppen 30 år och äldre, som lagfördes för narkotikabrott år 2005, var 47 procent, medan andelen män i samma åldersgrupp var 46 procent. Den genomsnittliga åldern för personer lagförda för narkotikabrott år 2005 var 31,7 år för

¹ Med invånare avses här medelfolkmängd. Se bilaga 1 för definition.

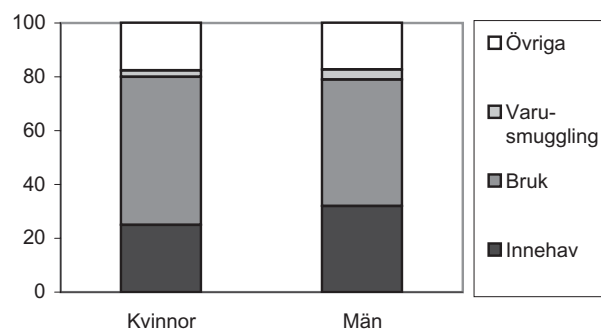
kvinnor och 31,8 år för män². Under de senaste 10 åren har åldersutvecklingen bland män och kvinnor lagförda för narkotikabrott varit likartad. Andelen yngre och äldre ökar såväl bland de lagförda kvinnorna som bland de lagförda männen.

Figur 19. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter kön och ålder, år 2005 (källa: Brå, tabell 3, 4 och 5).

Kvinnor lagförs oftare för bruk, män för innehav

Både bland män och bland kvinnor, lagförda för narkotikabrott, är bruk den vanligaste typen av gärning. Bland kvinnor är andelen lagförda för bruk dock något högre än bland männen. Cirka 53 procent av samtliga kvinnor lagförda för narkotikabrott blev lagförda för bruk (enbart bruk) av narkotika. Motsvarande siffra för män var 48 procent. Andelen lagförda för enbart innehav av narkotika är däremot

Figur 20. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott efter kön och gärning, år 2005 (källa: Brå, tabell 12, 13 och 14).

² Beräknat efter klassmittsmedelvärde i åldersgrupper.

större bland män (32 procent) än bland kvinnor (24 procent). I övrigt är skillnaderna mellan könen små avseende typ av narkotikabrott.

För tio år sedan var bruk och innehav de vanligaste gärningarna både bland män och bland kvinnor lagförda för narkotikabrott. Innehav var dock något vanligare bland männen (39 procent) än bland kvinnorna (34 procent) år 1996. Både bland männen och bland kvinnorna är andelen lagförda för bruk högre år 2005 jämfört med för tio år sedan. Under de senaste åren har andelen lagförda för bruk varit vanligare bland kvinnor än bland män. För gärningen innehav gäller det motsatta, det vill säga andelen har sjunkit både bland män och bland kvinnor men är dock något högre bland männen än bland kvinnorna.

Tabell G. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande gärningarna bruk respektive innehav, efter kön, åren 1996, 2000 och 2005.

Kön	Andel bruk		
	1996	2000	2005
Kvinnor	38	48	55
Män	37	38	47

Kön	Andel innehav		
	1996	2000	2005
Kvinnor	34	27	25
Män	39	33	32

Skillnader i typ av gärning mellan könen återspeglas i brottens svårhetsgrad. Bruk räknas som ringa narkotikabrott i 85 procent av fallen år 2005, och kvinnor lagförs därför i större utsträckning än män för ringa narkotikabrott. Cirka 74 procent av kvinnorna lagförda för narkotikabrott har lagförts för ringa brott under år 2005, motsvarande siffra bland männen är 68 procent. Vid jämförelser av strukturen i narkotikabrottsligheten mellan män och kvinnor är det viktigt att komma ihåg att antalet kvinnor lagförda för narkotikabrott är betydligt mindre (drygt 2 800 lagförda) än antalet män (drygt 16 300 lagförda).

Ringa narkotikabrott³ var även för tio år sedan den vanligaste svårhetsgraden både bland män och bland kvinnor. För tio år sedan var ringa narkotikabrott i stort sett lika vanligt bland män som bland kvinnor. Däremot har det under senare år varit något vanligare bland kvinnor lagförda för narkotikabrott.

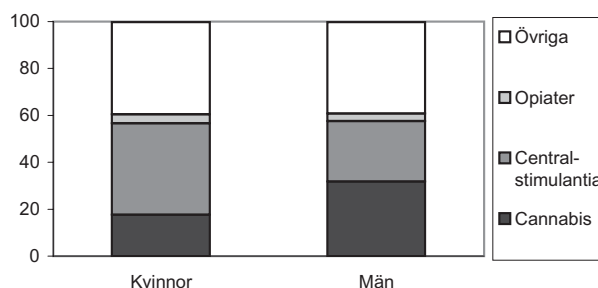
³ Avser personer som godkänt strafföreläggande eller dömts i tingsrätt för narkotikabrott.

Tabell H. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott gällande svårhetsgraden ringa narkotikabrott, efter kön, åren 1996, 2000 och 2005.

Kön	Ringa brott		
	År 1996	2000	2005
Kvinnor	70	82	74
Män	71	79	68

Cannabis vanligare bland män, amfetamin bland kvinnor

Relativt sett är cannabis vanligare bland män än bland kvinnor i narkotikalagföringarna. Bland de män som år 2005 lagfördes för narkotikabrott utgjorde cannabis 32 procent av preparaten, medan andelen cannabis bland kvinnor var 18 procent. Bland kvinnor förekommer i stället amfetamin oftare. För 36 procent av de kvinnor som lagfördes för narkotikabrott var preparatet amfetamin. Bland männen utgjorde amfetamin omkring 20 procent av preparaten. Kokain är något vanligare bland män (cirka 3 procent) än bland kvinnor (cirka 1 procent) i narkotikalagföringarna. Lagföringar med kokain är dock till antalet få, särskilt för kvinnor (26 lagföringar). När det gäller resterande preparat är andelarna i stort sett lika bland män och bland kvinnor.

Figur 21. Andel personer som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter kön och preparat, år 2005 (källa: Brå, tabell 22, 23 och 24).

Mindre andel fängelsedömda bland kvinnor

Skillnader mellan könen avseende påföljder är tydligast beträffande fängelsestraffen⁴. Av de kvinnor som lagfördes för narkotikabrott år 2005 dömdes 9 procent (knappt 180 dömda kvinnor) till fängelse, medan motsvarande siffra bland männen var 17 procent (cirka 1 800 dömda män). Böter (antingen genom dom eller strafföreläggande) är den van-

⁴ Avser de lagföringar där narkotikabrottet var huvudbrott.

ligaste påföljden för både män och kvinnor, men förekommer något oftare bland kvinnor (63 procent) än bland män (55 procent). För åtalsunderlåtelse är andelen bland kvinnor 18 procent och bland män 19 procent.

Tabell I. Andel personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter påföljderna böter respektive fängelse och kön, åren 1996, 2000 och 2005.

Kön	Andel böter ¹		
	1996	2000	2005
Kvinnor	53	62	63
Män	41	54	55

Kön	Andel fängelse		
	1996	2000	2005
Kvinnor	13	9	9
Män	19	17	17

¹ Avser böter genom dom eller godkänt strafföreläggande.

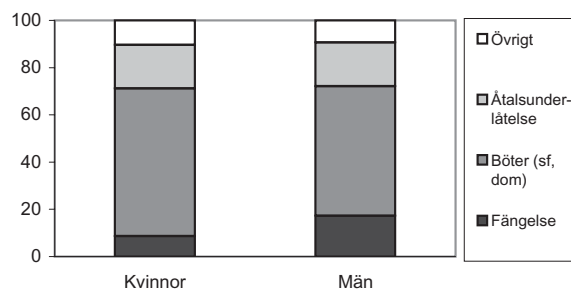
En uppenbar anledning till skillnader i påföljder mellan män och kvinnor är att de lagförs för olika typer av narkotikabrott. Andelen personer lagförda för bruk av narkotika är exempelvis större bland kvinnor än bland män (se föregående stycke). Siffrorna för påföljder grundar sig enbart på de brott där narkotikabrottet är huvudbrott.

Böter var även för tio år sedan den vanligaste påföljden såväl bland män som bland kvinnor. Dessutom är böter både åren 1996 och 2005 vanligare bland kvinnor än bland män medan förhållandet för fängelse är det motsatta. Däremot är andelsnivåerna för påföljden böter högre år 2005 i jämförelse med år

Tabell J. Genomsnittlig fängelsestid för personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter kön, åren 1996–2005.

Kön	Genomsnittlig fängelsestid i månader									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga	16	14	14	16	17	18	19	18	20	19
Kvinnor	15	13	13	15	15	12	14	15	18	17
Män ¹	..	..	..	..	..	..	..	..	20	20

¹ Uppgift om genomsnittlig fängelsestid för män saknas åren 1996–2003.

Figur 22. Andel personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott efter huvudpåföljd och kön, år 2005 (källa: Brå, tabell 10 och 11).

1996 både bland män och bland kvinnor. För påföljden fängelse är däremot andelsnivåerna lägre år 2005 jämfört med år 1996 både bland män och bland kvinnor.

Skillnader i fängelsestidens längd mellan könen

Av de personer som dömdes till fängelse för narkotikabrott år 2005 dömdes kvinnorna i genomsnitt till 17 månaders fängelse medan männen i genomsnitt dömdes till 20 månaders fängelse. Antalet kvinnor som dömts till fängelse år 2005 var dock litet, knappt 180 personer, medan antalet män var drygt 1 800. Den genomsnittliga fängelsestiden för samtliga dömda personer har långsamt ökat från 16 månader år 1996 till 19 månader år 2005. För kvinnorna har den genomsnittliga fängelsestiden varierat mellan 12 och 15 månader mellan åren 1996 och 2003. De senaste två åren har den genomsnittliga fängelsestiden för dömda kvinnor varit något längre, 18 månader år 2004 och 17 månader år 2005.

Tabellförteckning

List of tables

Tabell 1	Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och kön, åren 1996–2005	30
	Persons found guilty of drug offences, by sanction and sex where the drug offence was the principal offence, 1996–2005	
Tabell 2	Personer lagförda för narkotikabrott, efter typ av gärning, åren 1996–2005	31
	Persons found guilty of drug offences, by type of offence, 1996–2005	
Tabell 3	Personer lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005	32
	Persons found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005	
Tabell 4	Kvinnor lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005.....	32
	Women found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005	
Tabell 5	Män lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005.....	33
	Men found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005	
Tabell 6	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1996–2005	33
	Persons sentenced to imprisonment of drug offences, by term of imprisonment (months) where the drug offence was the principal offence, 1996–2005	
Tabell 7	Personer lagförda för narkotikabrott, efter region, åren 1996–2005	34
	Persons found guilty of drug offences, by geographical region, 1996–2005	
Tabell 8	Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat, åren 1996–2005	35
	Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court by type of substance, 1996–2005	
Tabell 9	Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005	36
	Persons found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 10	Kvinnor lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005	37
	Women found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 11	Män lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005	38
	Men found guilty of drug offences, by principal sanction etc. and age at time of decision where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 12	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005	39
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005	

Tabell 13	Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005	40
	Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005	
Tabell 14	Män som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005	41
	Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005	
Tabell 15	Personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2005	42
	Persons sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 16	Kvinnor dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2005	43
	Women sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 17	Män dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd m.m., år 2005	44
	Men sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005	
Tabell 18	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005	45
	Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005	
Tabell 19	Kvinnor dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005	45
	Women sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005	
Tabell 20	Män dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005	46
	Men sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005	
Tabell 21	Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och fängelsetidens längd i månader, år 2005	47
	Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by type of offence and term of imprisonment (months), 2005	
Tabell 22	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	48
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	
Tabell 23	Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	48
	Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	
Tabell 24	Män som godkänt strafföreläggande eller dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005	49
	Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005	

TABELLFÖRTECKNING

Tabell 25	Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2005	50
	Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2005	
Tabell 26	Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2005	51
	Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and substance weight, 2005	

Teckenförklaring till tabellerna

Explanation of symbols

–	Noll	Nil
0	Mindre än 0,5 av enheten	Less than half of unit
..	Ingen uppgift tillgänglig	Not available
.	Ingen adekvat uppgift finns	Not applicable

Tabeller

Tables

Tabell 1

Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd och kön, åren 1996–2005

Persons found guilty of drug offences, by sanction and sex where the drug offence was the principal offence, 1996–2005

Huvudpåföljd	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	6 234	7 435	8 000	7 923	8 808	8 988	10 629	11 115	11 497	12 470
därav kvinnor, antal	972	1 216	1 332	1 253	1 424	1 425	1 706	1 747	1 822	2 015
kvinnor, procent	16	16	17	16	16	16	16	16	16	16
män, antal	5 262	6 219	6 668	6 670	7 384	7 563	8 923	9 368	9 675	10 455
män, procent	84	84	83	84	84	84	84	84	84	84
Domar	2 954	3 033	3 445	3 984	4 086	4 529	5 028	5 478	5 626	5 841
Fängelse	1 295	1 368	1 413	1 405	1 424	1 609	1 800	2 001	2 029	1 975
Sluten ungdomsvård	..	..	..	1	1	5	4	1	2	8
Rättspsykiatrisk vård	2	7	11	10	9	8	14	17	13	9
därav med utskrivningsprövning	..	..	..	7	4	3	6	9	7	6
Skyddstillsyn	320	405	486	499	530	608	682	687	674	664
därav med fängelse	20	20	31	19	28	36	41	37	21	23
med kontraktsvård	57	60	70	70	62	84	88	109	108	117
med samhällstjänst	12	25	20	41	61	81	94	90	80	100
Villkorlig dom	89	92	115	128	168	190	204	159	168	171
därav med samhällstjänst	..	..	..	40	77	98	118	94	93	98
Överlämnande till vård inom socialtjänsten	27	76	42	81	73	94	103	96	104	107
därav med ungdomstjänst	..	..	..	7	10	14	10	14	15	9
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	5	1	2	2	1	2	1	5
Böter	1 033	942	1 154	1 671	1 677	1 823	1 988	2 293	2 399	2 685
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	187	142	218	186	200	189	232	221	236	217
därav avseende fängelse	43	42	56	50	52	50	75	63	53	57
avseende sluten ungdomsvård	..	..	..	-	-	1	-	-	1	1
avseende skyddstillsyn	140	97	157	135	146	134	152	155	179	154
avseende villkorlig dom	4	3	5	1	2	4	5	2	3	5
Övrigt	1	1	1	2	2	1	-	1	-	-
Strafförelägganden	2 013	2 839	2 992	2 592	3 210	3 107	3 766	3 591	3 762	4 313
därav med villkorlig dom	..	-	-	1	1	1	-	-	1	1
Åtalsunderlåtelse	1 267	1 563	1 563	1 347	1 512	1 352	1 835	2 046	2 109	2 316

Tabell 2
Personer lagförda för narkotikabrott, efter typ av gärning, åren 1996–2005
 Persons found guilty of drug offences, by type of offence, 1996–2005

Typ av gärning	År									
	1996	1997	1998	1999	2000 ¹	2001	2002 ²	2003	2004	2005
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	10 151	11 295	11 942	12 340	13 216	14 042	16 009	17 013	17 466	18 818
därav ringa brott, antal	7 873	9 000	9 551	9 843	10 813	11 127	12 596	13 429	13 645	13 774
ringa brott, andel (%)	78	80	80	80	82	79	79	79	78	73
normalt brott, antal	1 890	2 219	2 127	2 210	2 075	2 548	2 974	3 131	3 336	4 490
grovt brott, antal	388	282	264	287	328	367	440	452	485	435
Domar och strafförelägganden	8 229	9 448	10 144	10 771	11 326	12 320	13 891	14 491	14 774	15 877
därav ringa brott, antal	6 417	7 439	7 975	8 478	8 962	9 541	10 768	11 252	11 249	10 952
ringa brott, andel (%)	78	79	79	79	79	77	78	78	76	69
Bruk	2 796	3 290	3 707	4 077	4 460	4 898	5 303	5 816	6 525	7 716
därav ringa brott	2 768	3 265	3 684	4 043	4 441	4 832	5 242	5 773	6 293	6 589
Innehav	3 238	3 545	3 772	3 636	3 626	3 771	4 195	4 590	4 531	4 837
därav ringa brott	2 378	2 603	2 708	2 676	2 609	2 715	3 016	3 351	3 166	2 931
Innehav, bruk	912	1 052	1 156	1 279	1 291	1 357	1 544	1 641	1 580	1 522
därav ringa brott	804	902	984	1 044	1 089	1 076	1 241	1 366	1 352	1 074
Överlåtelse, överlåtelse och innehav	461	558	599	701	685	749	917	963	948	842
därav ringa brott	56	61	45	58	34	36	38	38	53	36
Innehav, bruk och överlåtelse	119	116	133	150	141	161	143	148	109	102
därav ringa brott	11	22	21	20	27	25	14	29	9	10
Framställning	31	20	9	29	15	10	7	6	18	25
därav ringa brott	23	17	8	14	6	6	2	2	5	5
Narkotikasmuggling	404	590	560	639	770	968	1 495	982	657	556
därav ringa brott	331	498	463	567	697	766	1 181	669	343	277
Övriga brott och kombinationer	268	277	208	260	338	406	287	345	406	277
därav ringa brott	46	71	62	56	59	85	34	22	28	30
Åtalsunderlåtelse³	1 922	1 847	1 798	1 569	1 890	1 722	2 118	2 522	2 692	2 941
därav ringa brott	1 456	1 559	1 576	1 365	1 851	1 586	1 828	2 177	2 396	2 822
ringa brott, andel (%)	76	84	88	87	98	92	86	86	89	96

¹ Siffror för 2000 är korrigerade.

² Siffror för år 2002 gällande åtalsunderlåtelse är korrigerade.

³ Avser enbart brott mot narkotikastrafflagen (NSL 1968:64) åren 1993-2000.

Tabell 3
Personer lagförda för narkotikabrott efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005
 Persons found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005

Ålder vid beslutet	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga personer	10 344	11 359	12 175	12 470	13 435	14 138	16 103	17 151	17 670	19 170
därav kvinnor, antal	1 396	1 606	1 807	1 747	1 944	1 997	2 318	2 428	2 536	2 840
kvinnor, andel (%)	14	14	15	14	14	14	14	14	14	15
män, antal	8 948	9 753	10 368	10 723	11 491	12 141	13 785	14 723	15 134	16 330
män, andel (%)	86	86	85	86	86	86	86	86	86	85
15–17	377	507	491	552	640	747	769	723	776	832
18–20	796	1 229	1 291	1 370	1 627	1 907	2 060	2 131	2 192	2 624
21–24	1 317	1 749	1 984	2 042	2 380	2 695	3 100	3 317	3 385	3 744
25–29	1 807	1 890	1 962	1 909	2 098	2 093	2 567	2 786	2 955	3 146
30–39	3 909	3 817	3 898	3 812	3 780	3 626	4 092	4 251	4 111	4 065
40–49	1 823	1 832	2 136	2 326	2 411	2 511	2 785	3 104	3 278	3 529
50–	315	335	413	459	497	559	729	839	972	1 230

Tabell 4
Kvinnor lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005
 Women found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005

Ålder vid beslutet	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga kvinnor	1 396	1 606	1 807	1 747	1 944	1 997	2 318	2 428	2 536 ¹	2 840
15–17	74	113	114	117	120	145	159	139	149	186
18–20	101	180	195	209	247	294	306	339	326	408
21–24	184	255	283	261	320	318	424	405	452	519
25–29	236	251	281	238	287	261	314	320	374	384
30–39	543	545	616	557	556	545	601	652	612	594
40–49	226	231	273	322	349	382	424	479	516	583
50–	32	31	45	43	65	52	90	94	106	166

¹ Inkluderar även personer där ålder är okänd.

Tabell 5

Män lagförda för narkotikabrott, efter ålder vid beslutet, åren 1996–2005

Men found guilty of drug offences, by age at time of decision, 1996–2005

Ålder vid beslutet	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga män	8 948	9 753	10 368	10 723	11 491 ¹	12 141	13 785 ¹	14 723	15 134	16 330
15–17	303	394	377	435	520	602	610	584	627	646
18–20	695	1 049	1 096	1 161	1 380	1 613	1 754	1 792	1 866	2 216
21–24	1 133	1 494	1 701	1 781	2 060	2 377	2 676	2 912	2 933	3 225
25–29	1 571	1 639	1 681	1 671	1 811	1 832	2 253	2 466	2 581	2 762
30–39	3 366	3 272	3 282	3 255	3 224	3 081	3 491	3 599	3 499	3 471
40–49	1 597	1 601	1 863	2 004	2 062	2 129	2 361	2 625	2 762	2 946
50–	283	304	368	416	432	507	639	745	866	1 064

¹ Inkluderar även personer där ålder är okänd.

Tabell 6

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter fängelsetidens längd i månader, åren 1996–2005

Persons sentenced to imprisonment of drug offences, by term of imprisonment (months) where the drug offence was the principal offence, 1996–2005

Fängelsetidens längd ¹	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga dömda till fängelse	1 327	1 402	1 463	1 434	1 460	1 645	1 855	1 990	2 015	1 889
högst 2 månader	317	374	354	256	242	273	290	354	326	342
mer än 2, högst 6 månader	399	444	500	475	487	494	572	636	617	574
mer än 6, högst 12 månader	211	228	244	273	259	340	369	369	380	379
mer än 12, högst 24 månader	129	119	144	188	167	189	210	218	232	199
mer än 24 månader	269	230	210	232	297	349	400	413	447	395

¹ Fängelse inkl. skyddsållsyn med anstaltsbehandling resp. fängelse.

Tabell 7
Personer lagförda för narkotikabrott, efter region, åren 1996–2005
 Persons found guilty of drug offences, by geographical region, 1996–2005

Region	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Hela landet	10 344	11 359	12 175	12 470	13 435	14 138	16 103	17 151	17 670	19 170
däruv storstadslänen ¹ , antal	6 505	7 264	7 810	7 624	7 953	8 626	9 931	10 556	10 787	11 350
storstadslänen ¹ , procent	63	64	64	61	59	61	62	62 ²	61	59
Län										
Stockholms län	2 935	3 247	3 320	3 260	3 246	3 214	4 037	4 671	4 631	4 906
Uppsala län	256	333	291	363	453	408	475	575	593	769
Södermanlands län	469	351	491	519	507	433	474	470	406	571
Östergötlands län	466	558	579	636	732	738	811	781	831	892
Jönköpings län	241	254	282	235	295	276	332	379	506	399
Kronobergs län	85	114	126	148	156	191	167	183	167	208
Kalmar län	173	216	208	223	344	316	353	303	301	323
Gotlands län	41	54	58	61	61	75	91	94	75	102
Blekinge län	203	156	164	160	195	249	216	242	215	226
Skåne län ³	1 997	2 293	2 360	2 316	2 471	2 867	3 038	2 766	3 088	3 280
Malmöhus län	1 711	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Kristianstads län	286	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Hallands län	155	139	172	198	318	259	281	358	359	332
Västra Götalands län ⁴	1 573	1 724	2 130	2 048	2 236	2 545	2 856	3 119	3 068	3 164
Göteborgs och Bohus län	996	1 215	.	.	.	.	.	.	.	.
Älvsborgs län	349	346	.	.	.	.	.	.	.	.
Skaraborgs län	228	163	.	.	.	.	.	.	.	.
Värmlands län	249	258	262	354	447	409	452	366	412	459
Örebro län	298	354	359	331	363	478	570	615	723	880
Västmanlands län	310	269	248	278	279	243	329	439	593	665
Dalarnas län ⁵	138	241	231	211	189	233	260	289	292	328
Gävleborgs län	273	311	342	388	418	482	551	514	430	482
Västernorrlands län	176	162	199	293	299	209	196	226	188	279
Jämtlands län	48	77	68	77	76	87	149	142	147	177
Västerbottens län	126	115	122	179	185	256	289	350	299	350
Norrbottnens län	132	133	163	192	165	170	176	269	346	378

¹ Stockholms län, Västra Götalands län samt Skåne län. Se not 2 och 3.

² Siffror för år 2003 avseende procentangivelse är korrigerade.

³ Skåne län trädde i kraft 1997-01-01. Värden för åren före 1997 är summeringar av Malmöhus län och Kristianstads län.

⁴ Västra Götalands län trädde i kraft 1998-01-01. Värden för åren före 1998 är summeringar av Göteborgs och Bohus län, Skaraborgs län och Älvsborgs län.

⁵ Före år 1997 Kopparbergs län.

Tabell 8
Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom efter typ av preparat, åren 1996–2005

Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court by type of substance, 1996–2005

Preparat ¹	År									
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Samtliga preparat	11 859	13 782	15 029	15 773	17 061	19 152	21 484	22 566	22 670	24 188
Cannabis	3 949	4 756	5 287	5 735	6 111	6 432	7 369	7 619	7 940	8 634
<i>Centralstimulantia</i>	4 497	4 860	5 389	5 472	5 352	5 791	6 397	6 742	7 149	7 455
Amfetamin	122	175	248	322	401	466	650	761	1 047	1 016
Kokain	94	153	166	178	138	163	220	264	216	202
Kat	184	165	127	126	53	63	38	22	6	4
Fenmetrazin	190	474	286	332	982	1 291	1 296	1 315	1 169	..
Mdea/mda ²	1	-	-	3	1	4	3	11	4	3
Metylfenidat	36	40	24	47	82	189	179	3	4	..
Övriga ²	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Mdea/mda, övriga ²	..	..	..	..	..	..	..	..	..	1 359
<i>Opiater</i>	1 060	1 068	1 243	1 248	1 256	1 359	1 348	1 299	1 178	1 124
Heroin	178	216	203	209	245	246	348	387	307	448
Morfin/råmorfin	73	41	45	58	71	64	59	64	69	58
Råopium	146	175	164	191	212	255	329	428	474	575
Övriga	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
<i>Hallucinogener</i>	120	188	124	77	85	100	37	23	29	37
LSD	1	-	-	-	1	2	1	2	1	-
Meskalin	7	17	22	33	56	113	144	91	42	39
Övriga	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
GHB ³	..	..	..	..	58	199	196	108	166	139
Sömn- och rogvivande medel och övriga preparat	1 091	1 335	1 642	1 674	1 891	2 194	2 805	3 307	2 758	3 036
Preparat okänt	110	119	59	68	66	221	65	120	108	59

¹ Om en och samma lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas varje enskilt preparat.

² Värdet för Mdea/mda samt Övriga centralstimulantia har inte kunnat särskiljas för år 2005, därför redovisas ett sammanslaget värde för dessa kategorier. En särredovisning av preparaten kommer att publiceras i nästa års publikation samt på www.bra.se efter genomförd granskning.

³ GHB narkotikaklassades i februari år 2000.

Tabell 9

Personer lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005

Persons found guilty of drug offences, by principal sanction etc. where the drug offences was the principal offence, and age by time of decision, 2005

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	591	1 942	2 672	1 997	2 376	2 102	717	73	12 470	11 831
Domar	202	661	1 091	1 004	1 255	1 175	405	48	5 841	5 712
Fängelse	2	90	276	347	501	522	212	25	1 975	1 913
Sluten ungdomsvård	5	3	-	-	-	-	-	-	8	8
Rättspsykiatrisk vård	-	-	-	1	3	4	1	-	9	9
därav med utskrivningsprövning	-	-	-	1	1	3	1	-	6	6
Skyddstillsyn	6	85	130	121	155	130	32	5	664	664
därav med fängelse	1	5	4	1	7	5	-	-	23	23
med kontraktsvård	-	7	31	19	37	18	5	-	117	117
med samhällstjänst	1	17	27	16	22	14	3	-	100	100
Villkorlig dom	3	25	41	30	39	21	10	2	171	171
därav med samhällstjänst	-	16	27	19	19	13	3	1	98	98
Överlämnande till vård inom socialtj.	90	17	-	-	-	-	-	-	107	106
därav med ungdomstjänst	4	5	-	-	-	-	-	-	9	9
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	2	2	1	-	-	-	5	5
Böter	95	421	595	468	500	453	138	15	2 685	2 621
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	1	20	47	35	56	45	12	1	217	215
därav avseende fängelse	-	2	10	6	14	18	7	-	57	57
avseende sluten ungdomsvård	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
avseende skyddstillsyn	-	18	36	28	40	26	5	1	154	152
avseende villkorlig dom	-	-	1	1	2	1	-	-	5	5
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	292	992	1 108	607	611	498	188	17	4 313	4 066
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Åtalsunderlåtelse	97	289	473	386	510	429	124	8	2 316	2 053
17 § LUL	55	10	-	-	-	-	-	-	65	64
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	-	10	13	9	13	10	2	-	57	57
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	42	269	458	374	493	410	121	8	2 175	1 913
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	-	-	1	3	-	-	4	4
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	-	2	3	3	6	1	-	15	15
46 § LVM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 10

Kvinnor lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005

Women found guilty of drug offences, by principal sanction etc. where the drug offences was the principal offence, and age by time of decision, 2005

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen								Totalt	Netto per rad
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-		
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	159	344	407	258	357	366	112	12	2 015	1 905
Domar	53	119	141	113	188	199	63	9	885	872
Fängelse	-	2	17	21	40	62	28	3	173	168
Sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rättspsykiatrisk vård	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
därav med utskrivningsprövning	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1
Skyddstillsyn	-	18	17	19	36	34	8	1	133	133
därav med fängelse	-	-	-	1	1	1	-	-	3	3
med kontraktsvård	-	2	5	-	7	2	-	-	16	16
med samhällstjänst	-	2	1	2	3	5	-	-	13	13
Villkorlig dom	-	6	1	1	6	3	1	-	18	18
därav med samhällstjänst	-	2	1	1	-	2	-	-	6	6
Överlämnande till vård inom socialtj.	27	3	-	-	-	-	-	-	30	30
därav med ungdomstjänst	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Böter	25	87	100	70	98	94	24	4	502	495
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	1	3	6	2	8	5	2	1	28	27
därav avseende fängelse	-	-	-	-	2	2	1	-	5	5
avseende sluten ungdomsvård	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1
avseende skyddstillsyn	-	3	6	2	5	3	1	1	21	20
avseende villkorlig dom	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	83	184	193	83	93	96	26	2	760	714
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Åtalsunderlåtelse	23	41	73	62	76	71	23	1	370	319
17 § LUL	20	3	-	-	-	-	-	-	23	23
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	-	4	4	4	3	3	1	-	19	19
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	3	34	69	58	72	66	22	1	325	274
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	-	-	1	-	-	-	1	1
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	-	-	-	-	2	-	-	2	2
46 § LVM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 11

Män lagförda för narkotikabrott som huvudbrott, efter huvudpåföljd m.m. och ålder vid beslutet, år 2005

Men found guilty of drug offences, by principal sanction etc. where the drug offences was the principal offence, and age by time of decision, 2005

Huvudpåföljd	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/föreläggandet/domen							Totalt	Netto per rad	
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59			60-
Samtliga domar, strafförelägganden och åtalsunderlåtelse	432	1 598	2 265	1 739	2 019	1 736	605	61	10 455	9 926
Domar	149	542	950	891	1 067	976	342	39	4 956	4 840
Fängelse	2	88	259	326	461	460	184	22	1 802	1 745
Sluten ungdomsvård	5	3	-	-	-	-	-	-	8	8
Rättspsykiatrisk vård	-	-	-	1	3	3	1	-	8	8
därav med utskrivningsprövning	-	-	-	1	1	2	1	-	5	5
Skyddstillsyn	6	67	113	102	119	96	24	4	531	531
därav med fängelse	1	5	4	-	6	4	-	-	20	20
med kontraktsvård	-	5	26	19	30	16	5	-	101	101
med samhällstjänst	1	15	26	14	19	9	3	-	87	87
Villkorlig dom	3	19	40	29	33	18	9	2	153	153
därav med samhällstjänst	-	14	26	18	19	11	3	1	92	92
Överlämnande till vård inom socialtj.	63	14	-	-	-	-	-	-	77	76
därav med ungdomstjänst	3	5	-	-	-	-	-	-	8	8
Överlämnande till vård enligt LVM	-	-	2	2	1	-	-	-	5	5
Böter	70	334	495	398	402	359	114	11	2 183	2 126
34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	-	17	41	33	48	40	10	-	189	188
därav avseende fängelse	-	2	10	6	12	16	6	-	52	52
avseende sluten ungdomsvård	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
avseende skyddstillsyn	-	15	30	26	35	23	4	-	133	132
avseende villkorlig dom	-	-	1	1	1	1	-	-	4	4
30 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29 kap. 6 § BrB tillämpad	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Strafförelägganden	209	808	915	524	518	402	162	15	3 553	3 352
därav med villkorlig dom	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Åtalsunderlåtelse	74	248	400	324	434	358	101	7	1 946	1 734
17 § LUL	35	7	-	-	-	-	-	-	42	41
9 § LUL	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 1 p. RB	-	6	9	5	10	7	1	-	38	38
20 kap. 7 § 1 st. 2 p. RB	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20 kap. 7 § 1 st. 3 p. RB	39	235	389	316	421	344	99	7	1 850	1 639
20 kap. 7 § 1 st. 4 p. RB	-	-	-	-	-	3	-	-	3	3
20 kap. 7 § 2 st. RB	-	-	2	3	3	4	1	-	13	13
46 § LVM	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Anledning okänd	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Tabell 12

Personer som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15–17	18–20	21–24	25–29	30–39	40–49	50–59	60–	
Samtliga gärningar	704	2 238	3 119	2 621	3 304	2 886	913	92	15 877
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	598	1 761	2 243	1 730	2 005	1 757	534	47	10 675
Innehav	116	340	529	443	565	662	247	29	2 931
Bruk	424	1 261	1 479	1 076	1 193	910	232	14	6 589
Överlåtelse	3	4	2	1	2	1	-	-	13
Framställning	-	-	2	1	-	2	-	-	5
Medhjälp, transport m.m.	1	-	1	1	-	-	-	-	3
Innehav, bruk	51	147	218	197	231	176	50	4	1 074
Innehav, överlåtelse	-	3	4	3	7	3	3	-	23
Innehav, bruk och överlåtelse	-	4	3	1	1	-	1	-	10
Övriga kombinationer	3	2	5	7	6	3	1	-	27
Narkotikabrott (NSL 1§)	93	385	701	721	1 084	974	312	36	4 306
Innehav	19	105	270	325	462	475	171	18	1 845
Bruk	36	138	214	184	289	210	52	4	1 127
Överlåtelse	8	10	13	14	19	9	8	1	82
Framställning	1	3	6	1	2	3	2	-	18
Medhjälp, transport m.m.	3	2	2	5	5	5	1	-	23
Innehav, bruk	10	44	68	86	129	92	18	1	448
Innehav, överlåtelse	10	59	83	78	135	132	48	10	555
Innehav, bruk och överlåtelse	3	13	18	14	15	18	8	-	89
Övriga kombinationer	3	11	27	14	28	30	4	2	119
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	7	23	49	68	82	74	33	4	340
Innehav	-	2	11	13	18	10	7	-	61
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	1	1	2	3	1	-	-	8
Framställning	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Medhjälp, transport m.m.	2	3	5	5	7	8	3	-	33
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	2	9	22	36	31	38	21	2	161
Innehav, bruk och överlåtelse	-	1	-	-	2	-	-	-	3
Övriga kombinationer	3	7	10	11	20	17	2	2	72
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	3	42	70	52	55	35	19	1	277
Narkotikasmuggling (SML 6§)	3	20	37	31	47	33	11	2	184
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	7	19	19	31	13	4	2	95
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglingslagen

Tabell 13

Kvinnor som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005

Women who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Samtliga gärningar	153	355	422	309	483	477	112	15	2 326
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	139	302	351	241	347	300	63	9	1 752
Innehav	28	48	60	41	76	82	32	5	372
Bruk	104	232	265	175	227	187	29	4	1 223
Överlåtelse	-	1	-	-	1	-	-	-	2
Framställning	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Medhjälp, transport m.m.	-	-	1	1	-	-	-	-	2
Innehav, bruk	6	21	23	22	41	30	1	-	144
Innehav, överlåtelse	-	-	-	1	-	-	1	-	2
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	1	-	-	-	-	-	1
Övriga kombinationer	1	-	-	-	2	1	-	-	4
Narkotikabrott (NSL 1§)	11	44	53	58	121	162	43	3	495
Innehav	2	11	16	22	42	83	22	1	199
Bruk	3	15	20	13	38	35	6	-	130
Överlåtelse	2	1	-	-	2	1	1	-	7
Framställning	-	-	1	-	-	1	-	-	2
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	1	1	-	1	-	3
Innehav, bruk	2	6	8	16	16	14	1	-	63
Innehav, överlåtelse	1	8	5	3	16	23	9	2	67
Innehav, bruk och överlåtelse	1	2	-	2	2	2	2	-	11
Övriga kombinationer	-	1	3	1	4	3	1	-	13
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	-	1	2	4	3	10	3	2	25
Innehav	-	-	-	1	-	2	-	-	3
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medhjälp, transport m.m.	-	1	-	1	-	2	-	-	4
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	-	-	2	1	3	4	2	-	12
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Övriga kombinationer	-	-	-	1	-	2	1	2	6
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	2	5	7	4	4	2	-	1	25
Narkotikasmuggling (SML 6§)	1	3	5	2	4	3	2	-	20
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	-	4	-	4	-	1	-	9
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglinglagen

Tabell 14

Män som godkänt strafföreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter typ av gärning och ålder vid beslutet, år 2005

Men who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court, by drug offence and age at time of decision, 2005

Typ av gärning	Ålder vid tiden för åklagarbeslutet/domen								Totalt
	15-17	18-20	21-24	25-29	30-39	40-49	50-59	60-	
Samtliga gärningar	551	1 883	2 697	2 312	2 821	2 409	801	77	13 551
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	459	1 157	1 892	1 489	1 658	1 457	471	38	8 923
Innehav	88	292	469	402	489	580	215	24	2 559
Bruk	320	1 029	1 214	901	966	723	203	10	5 366
Överlåtelse	3	3	2	1	1	1	-	-	11
Framställning	-	-	1	-	-	2	-	-	3
Medhjälp, transport m.m.	1	-	-	-	-	-	-	-	1
Innehav, bruk	45	126	195	175	190	146	49	4	930
Innehav, överlåtelse	-	3	4	2	7	3	2	-	21
Innehav, bruk och överlåtelse	-	4	2	1	1	-	1	-	9
Övriga kombinationer	2	2	5	7	4	2	1	-	23
Narkotikabrott (NSL 1§)	82	341	648	663	963	812	269	33	3 811
Innehav	17	94	254	303	420	392	149	17	1 646
Bruk	33	123	194	171	251	175	46	4	997
Överlåtelse	6	9	13	14	17	8	7	1	75
Framställning	1	3	5	1	2	2	2	-	16
Medhjälp, transport m.m.	3	2	2	4	4	5	-	-	20
Innehav, bruk	8	38	60	70	113	78	17	1	385
Innehav, överlåtelse	9	51	78	75	119	109	39	8	488
Innehav, bruk och överlåtelse	2	11	18	12	13	16	6	-	78
Övriga kombinationer	3	10	24	13	24	27	3	2	106
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	7	22	47	64	79	64	30	2	315
Innehav	-	2	11	12	18	8	7	-	58
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	1	1	2	3	1	-	-	8
Framställning	-	-	-	1	1	-	-	-	2
Medhjälp, transport m.m.	2	2	5	4	7	6	3	-	29
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	2	9	20	35	28	34	19	2	149
Innehav, bruk och överlåtelse	-	1	-	-	2	-	-	-	3
Övriga kombinationer	3	7	10	10	20	15	1	-	66
Ringa narkotikasmuggling (SML 6§)	1	37	63	48	51	33	19	-	252
Narkotikasmuggling (SML 6§)	2	17	32	29	43	30	9	2	164
Grov narkotikasmuggling (SML 6§)	-	7	15	19	27	13	3	2	86
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglinglagen

Tabell 15
Personer dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd, år 2005
 Persons sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005

Typ av gärning	Domar												Totalt domar			
	Fång- else	Sluten ung- vård	Rättspsykiatrisk vård	Totalt	Slutentillsyn därav med	Skyddstillsyn Totalt	Villkorlig dom Totalt	Övert. till vård inom socialtjänsten enligt	Böter	34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad	30 kap. 6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB					
(siffror inom parentes avser paragrafnummer)	doms- vård	doms- vård	doms- vård	doms- vård	fång- else	kon- traks- vård	kon- traks- vård	hålls- tjänst	hålls- tjänst	med ungdoms- tjänst	därav lagen om vård av missbruk	Totalt därav avseende fång- else	sluten ungdoms- vård	Totalt		
Samtliga gärningar	1 868	7	9	6	636	21	111	96	161	95	105	8	53	208	1	5 590
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	35	-	-	-	44	-	3	5	10	5	70	-	42	95	1	2 804
Innehav	15	-	-	-	14	-	2	1	2	2	10	-	19	35	-	802
Bruk	9	-	-	-	16	-	1	-	4	4	46	-	17	48	1	1 613
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6	-	8
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	-	-	4	-	4
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Innehav, bruk	8	-	-	-	13	-	-	3	3	3	11	-	6	10	-	343
Innehav, överlåtelse	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	16
Innehav, bruk och överlåtelse	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	5	-	8
Övriga kombinationer	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	6	-	-	8
Narkotikabrott (NSL 1§)	1 282	1	4	2	573	20	102	85	138	83	34	8	10	111	-	2 175
Innehav	685	1	4	2	325	8	60	36	75	47	9	1	8	72	-	1 185
Bruk	9	-	-	-	4	-	1	-	2	-	-	-	1	1	-	18
Överlåtelse	37	-	-	-	13	-	2	4	8	6	7	1	-	4	-	73
Framställning	6	-	-	-	5	-	1	2	-	-	2	-	-	2	-	13
Medhjälp, transport m.m.	10	-	-	-	1	-	-	-	7	6	3	-	1	-	-	22
Innehav, bruk	90	-	-	-	57	7	3	7	13	7	1	-	5	12	-	178
Innehav, överlåtelse	340	-	-	-	117	3	27	21	21	12	10	5	1	16	-	508
Innehav, bruk och överlåtelse	37	-	-	-	27	1	2	10	4	1	2	-	2	1	-	73
Övriga kombinationer	68	-	-	-	24	1	6	5	8	4	2	1	3	-	-	105
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	319	6	3	3	9	-	5	2	-	-	-	-	-	-	-	337
Innehav	58	-	1	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	61
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8
Framställning	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
Medhjälp, transport m.m.	28	1	1	1	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	32
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	155	1	1	1	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	161
Innehav, bruk och överlåtelse	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Övriga kombinationer	67	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	70
Ringa narkotikasmuggling (SML 6 §)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
Narkotikasmuggling (SML 6 §)	139	-	1	-	10	1	1	4	13	7	1	-	1	2	-	177
Grov narkotikasmuggling (SML 6 §)	93	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	94
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

NSL = Narkotikastrafflagen
 SML = Smugglinglagen

Tabell 16

Kvinnor dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudparagraf, år 2005

Women sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005

Typ av gärning (siffror inom parentes avser paragrafnumrer)	Domar															Totalt domar			
	Fängelse		Sluten ungdomsvård		Rättspsykiatrik		Skydds tillsyn		Villkorlig dom		Överl. till vård		Böter		34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad		30 kap. 6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB		
	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav med	Totalt	därav avseende	Totalt		därav avseende		
Samtliga gärningar	161	-	1	1	130	3	16	13	17	6	28	-	477	27	5	1	841		
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	6	-	-	-	13	-	1	-	2	1	20	-	471	16	4	1	528		
Innehav	2	-	-	-	4	-	-	-	1	1	4	-	95	4	2	-	110		
Bruk	3	-	-	-	6	-	1	-	1	-	12	-	330	10	1	-	362		
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1		
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	-	2		
Innehav + bruk	1	-	-	-	3	-	-	-	-	-	4	-	41	2	1	-	51		
Innehav + överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Innehav, bruk + överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1		
Övriga kombinationer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1		
Narkotikabrott (NSL 1§)	110	-	1	1	113	3	14	11	13	3	7	-	5	11	1	-	260		
Innehav	49	-	1	1	66	-	6	5	5	2	2	-	3	7	1	-	133		
Bruk	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Överlåtelse	2	-	-	-	1	-	-	1	1	-	2	-	-	-	-	-	6		
Framställning	-	-	-	-	2	-	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2		
Medhjälp, transport m.m.	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3		
Innehav + bruk	11	-	-	-	15	2	-	2	1	-	1	-	-	2	-	-	30		
Innehav + överlåtelse	35	-	-	-	20	-	6	2	5	1	1	-	2	1	-	-	64		
Innehav, bruk + överlåtelse	2	-	-	-	4	1	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	8		
Övriga kombinationer	8	-	-	-	4	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	13		
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	22	-	-	-	2	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24		
Innehav	2	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3		
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Medhjälp, transport m.m.	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3		
Innehav + bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Innehav + överlåtelse	12	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12		
Innehav, bruk + överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Övriga kombinationer	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6		
Ringa narkotikasmuggling (SML 6 §)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Narkotikasmuggling (SML 6 §)	14	-	-	-	2	-	-	2	2	2	1	-	1	-	-	-	20		
Grovt narkotikasmuggling (SML 6 §)	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9		
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-		

NSL = Narkotikastrafflagen
SML = Smugglinglagen

Tabell 17

Män dömda för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och huvudpåföljd, år 2005

Men sentenced for drug offences, by type of drug offence and principal sanction etc. where the drug offence was the principal offence, 2005

Typ av gärning (siffror inom parentes avser paragrafnummer)	Domar													Totalt domar							
	Fängelse		Sluten ungdomsvård		Rättspsykiatrisk vård		Skydds tillsyn			Villkorlig dom			Övert. till vård		Böter		34 kap. 1 § 1 p. BrB tillämpad		30 kap. 6 § BrB/ 29 kap. 6 § BrB		
	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt		därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård	Totalt	därav med vård
Samtliga gärningar	1707	7	8	5	506	18	95	83	144	89	77	8	5	2114	181	48	-	-	4749	-	
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	29	-	-	31	31	-	2	5	8	4	50	-	2	2077	79	38	-	-	2276	-	
Innehav	13	-	-	10	10	-	2	1	1	1	6	-	-	631	31	17	-	-	692	-	
Bruk	6	-	-	10	10	-	-	-	3	-	34	-	2	1158	38	16	-	-	1251	-	
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	6	-	-	-	-	8	-	
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Innehav, bruk	7	-	-	10	10	-	-	3	3	3	7	-	-	257	8	5	-	-	292	-	
Innehav, överlåtelse	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	13	1	-	-	-	16	-	
Innehav, bruk och överlåtelse	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	4	1	-	-	-	7	-	
Övriga kombinationer	1	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	-	7	-	
Narkotikabrott (NSL 1§)	1172	1	3	1	460	17	88	74	125	80	27	8	3	24	100	9	-	-	1915	-	
Innehav	636	1	3	1	259	8	54	31	70	45	7	1	3	8	65	7	-	-	1052	-	
Bruk	8	-	-	4	4	-	1	-	2	-	-	4	-	2	1	1	-	-	17	-	
Överlåtelse	35	-	-	12	12	-	2	3	7	6	5	1	-	4	4	-	-	-	67	-	
Framställning	6	-	-	3	3	-	-	1	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	11	-	
Medhjälp, transport m.m.	8	-	-	-	-	-	-	-	7	6	3	-	-	-	1	-	-	-	19	-	
Innehav, bruk	79	-	-	42	42	5	3	5	12	7	-	-	-	5	10	-	-	-	148	-	
Innehav, överlåtelse	305	-	-	97	97	3	21	19	16	11	9	5	-	2	15	1	-	-	444	-	
Innehav, bruk och överlåtelse	35	-	-	23	23	-	2	10	3	1	1	-	-	1	2	-	-	-	65	-	
Övriga kombinationer	60	-	-	20	20	1	5	5	8	4	2	1	-	-	2	-	-	-	92	-	
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	297	6	3	3	7	-	4	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	313	-	
Innehav	56	-	1	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	58	-	
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Överlåtelse	7	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	-	
Framställning	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	
Medhjälp, transport m.m.	26	1	1	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	29	-	
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Innehav, överlåtelse	143	1	1	4	4	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	149	-	
Innehav, bruk och överlåtelse	2	-	-	1	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	
Övriga kombinationer	61	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	64	-	
Ringa narkotikasuggling (SML 6 §)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	
Narkotikasuggling (SML 6 §)	125	-	1	8	8	1	1	2	11	5	-	-	-	10	2	1	-	-	157	-	
Grovt narkotikasuggling (SML 6 §)	84	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	85	-	
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglingslagen

Tabell 18

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005

Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005

Ålder	Fängelsetidens längd i månader													Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader
	Mindre än 1	Mer än 1 högst 2	Mer än 2 högst 3	Mer än 3 högst 4	Mer än 4 mindre än 6	Mer än 6 mindre än 12	Mer än 12 högst 24	Mer än 24 högst 48	Mer än 48 högst 72	Mer än 72					
Samtliga personer	28	137	196	192	169	66	182	284	118	210	180	99	137	1 998	19
15-17	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	50
18-20	2	5	7	5	9	2	12	15	5	16	11	4	2	95	16
21-24	5	22	21	22	25	4	18	46	17	35	27	21	17	280	20
25-29	5	21	36	33	29	17	20	57	14	30	34	22	30	348	22
30-39	8	33	56	50	37	8	58	69	31	46	45	24	43	508	21
40-49	4	39	59	59	53	23	51	67	30	56	37	19	30	527	17
50-59	4	15	22	22	13	11	21	29	19	22	22	7	12	212	18
60-	-	1	2	1	3	1	2	1	2	5	3	2	2	25	25

Tabell 19

Kvinnor dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005

Women sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005

Ålder	Fängelsetidens längd i månader													Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader
	Mindre än 1	Mer än 1 högst 2	Mer än 2 högst 3	Mer än 3 högst 4	Mer än 4 mindre än 6	Mer än 6 mindre än 12	Mer än 12 högst 24	Mer än 24 högst 48	Mer än 48 högst 72	Mer än 72					
Samtliga kvinnor	-	14	20	15	11	4	17	29	15	20	16	7	8	176	17
15-17	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
18-20	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	2	5
21-24	-	-	1	2	-	1	2	4	1	2	1	2	2	17	27
25-29	-	1	2	-	-	1	3	7	2	2	2	-	2	22	17
30-39	-	6	5	3	3	2	3	5	3	4	4	2	1	41	15
40-49	-	6	9	6	6	1	5	8	5	9	4	2	2	63	15
50-59	-	1	3	4	1	-	3	4	4	3	4	-	1	28	16
60-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1	1	-	3	33

Tabell 20

Män dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter ålder vid beslutet och fängelsetidens längd i månader, år 2005

Men sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by age at time of decision and term of imprisonment (months), 2005

Ålder	Fängelsetidens längd i månader												Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader	
	Mindre än 1	Mer än 1 högst 2	Mer än 2 högst 3	Mer än 3 högst 4	Mer än 4 mindre än 6	Mer än 6 mindre än 12	Mer än 12 högst 24	Mer än 24 högst 48	Mer än 48 högst 72	Mer än 72	Mer än 72 dömda till fängelse	Mer än 72 dömda till fängelse			
Samtliga män	28	123	176	177	158	62	165	255	103	190	164	92	129	1 822	20
15-17	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	3	50
18-20	2	5	7	5	8	2	11	15	5	16	11	4	2	93	16
21-24	5	22	20	20	25	4	16	42	16	33	26	19	15	263	19
25-29	5	20	34	33	29	16	17	50	12	28	32	22	28	326	22
30-39	8	27	51	47	34	6	55	64	28	42	41	22	42	467	21
40-49	4	33	50	53	47	22	46	59	25	47	33	17	28	464	17
50-59	4	14	12	18	12	11	18	25	15	19	18	7	11	184	18
60-	-	1	2	1	3	1	2	-	2	5	2	1	2	22	24

Tabell 21

Personer dömda till fängelse för narkotikabrott som huvudbrott, efter typ av gärning och fängelsetidens längd i månader, år 2005

Persons sentenced to imprisonment where the drug offence was the principal offence, by type of offence and term of imprisonment (months), 2005

Typ av gärning ¹	Fängelsetidens längd i månader											Totalt antal dömda till fängelse	Genomsnittlig fängelse-tid i månader		
	Mindre än 1	Mer än 1 högst 2	Mer än 2 högst 3	Mer än 3 högst 4	Mer än 4 mindre än 6	Mer än 6 mindre än 12	Mer än 12 högst 24	Mer än 24 högst 48	Mer än 48 högst 72	Mer än 72	1 889				
Samtliga gärningar	28	132	182	182	161	59	172	272	107	199	174	95	126	1 889	19
Ringa narkotikabrott (NSL 2§)	2	15	3	1	5	1	2	3	1	2	-	-	-	35	4
Innehav	2	8	1	1	3	-	-	-	-	-	-	-	-	15	2
Bruk	-	4	-	-	2	1	1	1	-	-	-	-	-	9	4
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, bruk	-	2	2	-	-	-	1	2	1	-	-	-	-	8	5
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	18
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1	18
Ovriga kombinationer	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1
Narkotikabrott (NSL 1§)	25	109	171	170	141	54	150	221	92	156	13	-	-	1 302	7
Innehav	18	73	117	107	89	31	86	97	26	44	5	-	-	693	5
Bruk	1	-	1	2	1	-	1	-	2	1	-	-	-	9	6
Överlåtelse	1	5	4	4	3	1	2	6	5	6	-	-	-	37	8
Framställning	-	-	-	-	1	-	-	2	1	-	-	-	-	6	7
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	1	1	1	1	2	4	-	-	-	10	12
Innehav, bruk	3	13	20	17	9	6	9	14	2	4	-	-	-	97	4
Innehav, överlåtelse	2	14	20	27	26	10	44	79	40	77	4	-	-	343	10
Innehav, bruk och överlåtelse	-	2	2	3	5	2	6	8	4	5	1	-	-	38	9
Ovriga kombinationer	-	2	7	8	6	3	1	14	10	15	3	-	-	69	10
Grovt narkotikabrott (NSL 3§)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	26	147	74	71	319	57
Innehav	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	28	14	12	58	55
Bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	3	1	2	7	61
Framställning	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	2	40
Medhjälp, transport m.m.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	10	7	7	28	61
Innehav, bruk	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Innehav, överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	10	76	39	30	155	56
Innehav, bruk och överlåtelse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	2	34
Ovriga kombinationer	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	29	12	20	67	61
Ringa narkotikasmyggling (SML 6§)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Narkotikasmyggling (SML 6§)	1	8	8	11	15	4	20	48	12	10	-	1	2	140	9
Grov narkotikasmyggling (SML 6§)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5	14	20	53	93	82
Övriga brott mot NSL och SML	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

¹ Om en lagföring innehåller flera gärningar, redovisas lagföringen under respektive kombination av gärningar.

NSL = Narkotikastrafflagen

SML = Smugglingslagen

Tabell 22

Personer som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Persons who assented to summary fines by imposed prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹															Totalt antal straffrelägganden och domar	
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogvigande medel och övriga pre-parat		Cannabis och opiat-er och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer			
	am- feta- min	koka- in	kat	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD		övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga		övri- ga
Samtliga personer	4 722	3 497	451	182	263	379	35	108	7	6	35	597	2 028	196	221	3 150	15 877
15-17	480	43	11	3	21	1	-	1	-	2	1	25	59	1	1	55	704
18-20	1 165	258	44	16	69	14	6	1	1	-	11	63	265	23	9	293	2 238
21-24	1 178	445	112	17	84	64	4	14	3	2	7	114	347	43	34	651	3 119
25-29	665	483	111	23	47	90	9	23	-	2	12	104	309	44	42	657	2 621
30-39	534	976	126	68	20	116	10	26	2	-	2	134	414	39	74	763	3 304
40-49	476	954	43	42	18	81	6	34	1	-	2	107	476	36	54	556	2 886
50-59	200	305	4	11	3	12	-	9	-	-	-	41	148	10	7	163	913
60-	24	33	-	2	1	1	-	-	-	-	-	9	10	-	-	12	92

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 23

Kvinnor som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Women who assented to summary fines by imposed prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹															Totalt antal straffrelägganden och domar	
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogvigande medel och övriga pre-parat		Cannabis och opiat-er och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer			
	am- feta- min	koka- in	kat	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD		övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga	övri- ga		övri- ga
Samtliga kvinnor	410	828	26	18	36	72	4	13	1	1	6	109	236	15	58	493	2 326
15-17	86	26	1	1	7	1	-	1	-	-	-	8	12	-	-	10	153
18-20	101	104	6	3	8	5	1	42	1	-	4	15	42	4	4	57	355
21-24	92	120	10	2	7	15	-	2	-	1	1	16	36	3	15	102	422
25-29	36	108	3	1	7	14	2	6	-	1	1	11	29	1	10	80	309
30-39	39	208	6	6	2	16	-	2	-	-	-	28	48	3	10	115	483
40-49	42	216	-	3	5	18	1	2	-	-	-	16	58	3	15	98	477
50-59	11	41	-	2	-	2	-	-	-	-	-	10	11	1	4	30	112
60-	3	5	-	-	-	1	-	-	-	-	-	5	-	-	-	1	15

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 24

Män som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och ålder vid beslutet, år 2005

Men who assented to summary fines by imposed prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance and age at time of decision, 2005

Ålder	Preparat ¹														Totalt antal straffrelägganden och domar		
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogvande medel och övriga pre-parat		Cannabis och central- stimulantia	Cannabis och opiat- kombinationer	Opiater och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer	
	am- feta- min	kat in	övri- ga	hero- in	mor- fin	övri- ga	LSD	övri- ga		övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	övri- ga pre- parat	
Samtliga män	4 312	2 669	425	164	227	307	31	95	6	5	29	488	1 792	181	163	2 657	13 551
15-17	394	17	10	2	14	-	-	-	-	2	1	17	47	1	1	45	551
18-20	1 064	154	38	13	61	9	5	1	-	-	7	48	223	19	5	236	1 883
21-24	1 086	325	102	15	77	49	4	12	3	1	6	98	311	40	19	549	2 697
25-29	629	375	108	22	40	76	7	17	-	2	11	93	280	43	32	577	2 312
30-39	495	768	120	62	18	100	10	24	2	-	2	106	366	36	64	648	2 821
40-49	434	738	43	39	13	63	5	32	1	-	2	91	418	33	39	458	2 409
50-59	189	264	4	9	3	10	-	9	-	-	-	31	137	9	3	133	801
60-	21	28	-	2	1	-	-	-	-	-	-	4	10	-	-	11	77

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.

Tabell 25

Narkotikapreparat i godkänt strafföreläggande eller dom, efter typ av preparat och region, år 2005

Amount of drug substance in assented summary fines imposed by prosecutor or sentence by court, by substance and geographical region, 2005

Län	Preparat ¹														Samtliga preparat			
	Cannabis				Centralstimulantia				Opiater				Hallucinogener			GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga preparat	Preparat okänt
	amfetamin	kokaïn	kat	fenmetrazin	metylfenidat	mdeamda, övriga ²	heroin	morfin, råopium	fin	ändamål	övriga	LSD	meskalin	övriga				
Hela landet	8 634	7 455	1 016	202	4	3	1 359	1 124	448	58	575	37	-	39	139	3 036	59	24 188
dårav storstadslänen ³	5 133	3 887	846	168	1	2	680	859	218	36	345	26	-	23	120	1 784	32	14 160
Stockholms län	2 288	1 303	455	42	1	2	269	274	76	14	184	16	-	10	-	829	12	5 775
Uppsala län	388	215	33	2	-	-	76	19	11	4	26	1	-	-	3	126	-	904
Södermanlands län	241	247	15	5	-	-	37	21	20	2	23	-	-	-	2	117	4	734
Östergötlands län	402	430	21	2	-	-	77	15	26	4	25	3	-	-	-	102	1	1 108
Jönköpings län	148	226	13	1	-	-	23	2	10	1	5	-	-	-	3	44	1	477
Kronobergs län	91	77	2	-	-	-	14	4	6	-	3	-	-	-	-	19	-	216
Kalmar län	170	180	9	-	-	-	47	2	5	2	10	-	-	-	-	61	8	494
Gotlands län	53	41	2	-	-	-	2	1	1	-	4	1	-	-	-	24	-	129
Blekinge län	93	138	7	-	-	-	33	2	7	-	1	-	-	-	-	29	1	312
Skåne län	1 367	1 038	164	89	-	-	159	447	70	6	110	6	-	7	-	390	8	3 861
Hallands län	146	177	13	5	-	-	27	10	3	-	2	2	-	4	5	63	1	458
Västra Götalands län	1 478	1 546	227	37	-	-	252	138	72	16	51	4	-	6	120	565	12	4 524
Värmlands län	221	258	7	-	-	-	23	26	3	-	14	1	-	-	-	76	2	631
Örebro län	339	417	15	4	-	-	80	42	42	1	23	-	-	2	1	116	-	1 082
Västmanlands län	330	292	3	7	2	-	55	6	6	1	17	1	-	3	-	116	-	839
Dalarnas län	165	193	12	8	-	-	35	6	10	-	10	1	-	1	-	81	-	522
Gävleborgs län	211	263	10	-	-	-	36	18	18	-	8	-	-	-	1	69	4	638
Västernorrlands län	73	94	1	-	-	1	41	50	22	1	8	-	-	-	3	43	1	338
Jämtlands län	57	51	-	-	-	-	3	-	2	-	1	1	-	1	-	5	-	121
Västerbottens län	203	122	3	-	1	-	34	40	26	5	42	-	-	2	1	102	1	582
Norrbottnens län	170	147	4	-	-	-	36	1	12	1	8	-	-	2	-	59	3	443

¹ Om en och samma lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas varje enskilt preparat.² Värdet för Mdeamda samt Övriga centralstimulantia har inte kunnat särskiljas för år 2005, därför redovisas ett sammanslaget värde för dessa kategorier. En särredovisning av preparaten kommer att publiceras i nästa års publikation samt på www.bra.se efter genomförd granskning.³ Stockholms län, Västra Götalands län och Skåne län.

Tabell 26

Personer som godkänt straffreläggande eller som dömts för narkotikabrott, efter preparat och vikt, år 2005

Persons who assented to summary fines imposed by prosecutor or were sentenced by court for drug offences, by substance an substance weight, 2005

Vikt/mängd/ antal tabletter	Preparat ¹														Samtliga preparat		
	Canna- bis		Centralstimulantia		Opiater		Hallucinogener		GHB	Sömn- och rogivande medel och övriga pre- parat		Cannabis och central- stimulantia	Cannabis och opiat stimulantia	Opiater och central- stimulantia		Okänt pre- parat och övriga kombinationer	
	am- feta- min	kat ain	öv- iga	her- oin	öv- iga	mor- fin	öv- iga	LSD	öv- iga	6	35	597	2 028	196		221	3 150
Totalt	4 722	3 497	451	182	263	379	35	108	7	6	35	597	2 028	196	221	3 150	15 877
Vikt i gram²																	
okänt ²	2 039	2 152	211	6	63	166	30	23	4	-	35	144	732	75	112	1 250	7 042
-1	1 212	743	145	1	21	132	-	14	1	3	-	20	442	58	60	727	3 579
2-5	627	224	26	1	4	23	-	4	-	-	-	3	280	21	17	335	1 565
6-10	214	97	9	1	2	9	-	3	-	1	-	1	122	10	2	175	646
11-25	189	91	6	3	-	12	-	-	-	2	-	3	125	8	8	205	652
26-50	88	46	7	7	1	10	-	-	-	-	-	2	86	4	1	111	363
51-100	96	37	11	11	-	6	-	-	-	-	-	-	70	6	2	85	324
101-250	84	32	10	12	1	5	-	3	-	-	-	1	64	5	4	86	307
251-500	46	11	5	10	-	2	-	-	-	-	-	-	34	4	1	44	157
501-1 000	28	15	8	7	3	4	-	1	-	-	-	-	23	3	7	30	129
1 001-5 000	48	24	11	19	2	9	-	3	-	-	-	-	27	1	3	34	181
5 001-10 000	10	10	2	6	1	1	-	-	-	-	-	-	6	-	-	8	44
Mer än 10 000	37	15	-	97	-	-	-	-	-	-	-	-	17	1	4	14	185
Totalt antal	4 718	3 497	451	181	98	379	30	51	5	6	35	174	2 028	196	221	3 104	15 174
Antal tabletter/plantor																	
0	-	-	-	-	59	-	1	3	-	-	-	96	-	-	-	-	159
-10	2	-	-	-	44	-	1	43	-	-	-	178	-	-	-	22	290
11-25	1	-	-	1	12	-	1	6	1	-	-	57	-	-	-	11	90
26-50	1	-	-	-	2	-	-	2	-	-	-	36	-	-	-	2	43
51-100	-	-	-	-	13	-	1	1	1	-	-	26	-	-	-	4	46
101-500	-	-	-	-	14	-	-	-	-	-	-	19	-	-	-	4	37
501 - 1 000	-	-	-	-	6	-	1	1	-	-	-	4	-	-	-	2	14
Mer än 1 000	-	-	-	-	15	-	-	1	-	-	-	7	-	-	-	1	24
Totalt antal	4	-	-	1	165	-	5	57	2	-	-	423	-	-	-	46	703

¹ Om en lagföring innehåller mer än ett preparat redovisas detta som en lagföring under den aktuella kombinationen av preparatyper.² Vid bruk av narkotika är viktmängder ofta okända.

Statistikens uppbyggnad, innehåll och tillförlitlighet

Construction, contents and reliability of statistics

Narkotikastatistiken vänder sig till studerande, journalister, politiker, beslutsfattare, forskare och andra som har intresse av att studera narkotikabrottsligheten genom de beslut som åklagare och tingsrätter fattar i ärenden som rör personer som lagförts för narkotikabrott.

Statistiken kan användas för analyser av brottslighetens struktur, effekter av förändringar i narkotikalagstiftningen, rättsväsendets praxis avseende narkotikaärenden med mera. Statistiken innehåller endast de narkotikabrott för vilka en person blir lagförd och beskriver därför inte utvecklingen av den faktiska narkotikabrottsligheten.

För att få en så bra bild som möjligt av narkotikabrottsligheten bör man kombinera statistiken över personer lagförda för narkotikabrott med andra statistikällor över narkotika och narkotikabrottslighet (se bilaga 3).

Innehåll och definitioner

Statistiken omfattar samtliga personer som lagförts för narkotikabrott. Narkotikabrotten delas upp efter typ av gärning, brottets svårhetsgrad, påföljd som utdöms för brottet och region där beslutet fattats. Dessutom redovisas narkotikabrotten efter typ av preparat och den mängd som avses i narkotikalagföringen. De lagförda personerna redovisas efter kön och ålder.

Lagföring

Med lagförda personer avses personer som dömts i tingsrätt, godkänt strafföreläggande eller meddelats åtalsunderlåtelse¹. En person redovisas i statistiken vid varje tillfälle som personen lagförts under året (bruttoredovisning)². Om flera personer ingår i samma lagföring redovisas varje person som en enhet för sig.

Dom i tingsrätt

Med dom i tingsrätt avses en fällande dom i mål som avser narkotikabrott oavsett om den vunnit laga kraft

eller inte. Detta innebär till exempel att en person som dömts i tingsrätt, men frikänts i hovrätt, kommer att redovisas som dömd i statistiken. I vissa tabeller redovisas information om påföljder som endast kan utfärdas genom dom. Dessa tabeller (tabell 6, 15–21) innehåller följaktligen inga uppgifter om strafförelägganden eller åtalsunderlåtelser.

Strafföreläggande

Strafföreläggande utfärdas av åklagare, i de flesta fall i form av böter och i några fall som villkorlig dom. Om det finns förutsättningar för det, bör åklagaren utfärda strafföreläggande för den misstänkte i stället för att väcka åtal. Strafföreläggande kan utfärdas för brott där böter ingår i straffskalan. För att strafföreläggandet ska vinna laga kraft, måste det godkännas av den misstänkte. Endast godkända strafförelägganden ingår i statistiken.

Åtalsunderlåtelse

Åklagaren kan i vissa fall besluta att inte väcka åtal trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet, så kallad åtalsunderlåtelse. Anledningen är ofta att brottet är lindrigt eller att den skyldige är ung. En åtalsunderlåtelse innehåller inte lika detaljerade uppgifter om brottet som domar och strafförelägganden. Detta innebär att det inte är möjligt att till exempel koda in typ av gärning, preparat samt vikt eller antal tabletter av preparatet. De tabeller som endast redovisar dessa variabler (tabell 8, 12–17 och 21–26), innehåller därför bara information om domar och strafförelägganden.

Narkotikabrott

Med narkotikabrott avses brott mot narkotikastrafflagen (1968:64) och lagen (2000:1225) om straff för smuggling § 6: Lagen om straff för smuggling ersatte år 2001 den gamla varusmuggningslagen (1960:418).

Försök, förberedelse, stämpling, medhjälp till brott eller anstiftan ingår i redovisningen av narkotikabrott och särredovisas inte.

¹ Åtalsunderlåtelse ingår inte i samtliga tabeller.

² I tabellerna 9–11 ges även en nettoredovisning.

Narkotikastrafflagen (NSL)

Narkotikastrafflagens 1 § innehåller bestämmelser om straff för olika olovliga gärningar grupperade i sex punkter. De olovliga gärningarna är:

- bruk
- innehav
- överlåtelse
- framställning
- förpackning
- förvärv
- transport
- anskaffning
- bearbetning av narkotika
- annan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk
- utbudande av narkotika till försäljning eller annan åtgärd som främjar narkotikahandeln.

Narkotikabrotten delas upp i tre svårhetsgrader med följande straffbestämmelser:

Narkotikabrott (1 §), fängelse högst 3 år

Ringa narkotikabrott (2 §), böter eller fängelse i högst 6 månader

Grovt narkotikabrott (3 §), fängelse minst 2 år och högst 10 år

Ansvar kan dessutom utdömas för vårdslöshet med narkotika enligt 3a § narkotikastrafflagen.

Lagen om straff för smuggling (SML)

Definition av smuggling ges i 2 och 3 §§ i lagen om straff för smuggling. Smuggling innebär bland annat att vissa varor som anges i lagen inte får föras in i eller ut från Sverige. Om den smugglade varan är narkotika tillämpas 6 §. Även smuggling av narkotika delas in i tre svårhetsgrader med samma straffskalor som i narkotikastrafflagen.

Narkotika

Med narkotika avses enligt narkotikastrafflagen läkemedel eller hälsofarliga varor med starkt vanebildande egenskaper eller varor som med lätthet kan omvandlas till varor med sådana egenskaper. Regeringen listar de substanser som ska anses som narkotika i förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika. Det finns även internationella överenskommelser om varor som ska vara föremål för kontroll.

Preparaten redovisas efter fem huvudgrupper: Cannabis, centralstimulantia, opiater, hallucinogener samt sömn- och rogivande medel. År 2000 tillkom dessutom preparatet GHB som särredovisas då det

inte ingår i någon av ovanstående huvudgrupper. För de olika preparaten registreras mängd av det narkotiska preparatet antingen i gram eller i antal tabletter eller plantor. Preparaten har olika styrka vilket medför att mängden preparat inte är jämförbar mellan de olika huvudgrupperna. Även inom en grupp kan preparaten ha varierande styrka. Mycket förenklat är cannabis svagare än centralstimulantia, som i sin tur är svagare än opiater. Viktmängder är av naturliga orsaker ofta okända när gärningen avser bruk av narkotika.

I en och samma lagföring kan flera preparat förekomma. I tabellerna 8 och 25 redovisas en notering för varje enskilt preparat. I tabellerna 22–24 och 26 däremot, finns kolumner specificerade för varje möjlig kombination av preparaten som förekommit för en lagförd person, vilket gör att en person endast redovisas i en av kolumnerna. Summan i tabellerna 8 och 25 är därför högre än i övriga tabeller som redovisar preparat.

Huvudbrott

I en lagföring kan en person samtidigt lagföras för flera brott. Det är mycket vanligt att man för samtliga dessa brott utdömer en gemensam påföljd. I ett fåtal fall finns det referenser mellan ett brott och en påföljd, som anger vilken påföljd som utdömdes för vilket brott. Vanligtvis kan man inte avgöra vilken påföljd som utdömts för ett enskilt brott i en lagföring som omfattar flera brott. För att man i statistiken ska kunna redovisa påföljden för ett enskilt brott använder man sig av huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincipen.

Som huvudbrott väljs det brott i en lagföring som har den strängaste straffskalan. En påföljd som är utdömd för flera brott redovisas därmed på huvudbrottet. Om två brott har samma straffskala väljs slumpmässigt vilket brott som ska redovisas som huvudbrott. Huvudbrottsprincipen innebär att redovisningen av antalet personer som lagförts för en viss typ av brott under ett år är en minimiskattning. De brott som sällan blir kategoriserade som huvudbrott, så kallade bibrott, blir underrepresenterade i statistiken. I narkotikastatistiken redovisar vissa tabeller enbart de brott där narkotikabrottet är huvudbrott (tabeller som redovisar påföljder och fängelsetidens längd), medan andra visar samtliga lagföringar där minst ett narkotikabrott ingår oavsett om narkotikabrottet är huvudbrott eller bibrott. I de lagföringar som innehåller narkotikabrott förekommer ibland att en person lagförs för fler än ett narkotikabrott. Eftersom enheten i tabellerna är lagförda personer, redovisas dock endast det grövsta av dessa narkotikabrott.

Huvudpåföljd

På liknande sätt kan flera påföljder dömas ut för ett eller flera brott. Som regel betraktas den strängaste påföljden i domen som huvudpåföljd. Påföljderna rangordnas i en så kallad prioritetsordning med fängelse först och ”påföljd eftergiven” sist.

När siffror för påföljder redovisas i de olika kapitlena grundar det sig enbart på de brott där narkotikabrottet är huvudbrott.

Gärningspersonen

De uppgifter som redovisas för gärningspersonen är kön och ålder. Med ålder avses den ålder gärningspersonen uppnått då beslut om lagföring fattats.

För att antalsmässiga jämförelser mellan olika stora åldersgrupper ska kunna göras, relateras antalet lagföringar till folkmängden i respektive åldersgrupp. Redovisningen sker per 100 000 av medelfolkmängden³ i respektive åldersgrupp. Även antalet lagförda män respektive kvinnor relateras till folkmängden på motsvarande sätt.

Geografiska jämförelser

Den regionala redovisningen av de personer som lagförs för narkotikabrott baseras på den geografiska lokaliseringen av de tingsrätter respektive åklagarmyndigheter där beslut om lagföringen fattats. Huvudregeln är att brottmål ska tas upp i den tingsrätt eller åklagarmyndighet som finns i det område där brottet är begånget.

För att jämförelser mellan befolkningsmässigt olika stora geografiska områden ska kunna göras relateras antalet brott till folkmängden i varje område. Redovisningen sker per 100 000 av medelfolkmängden⁴ i respektive område. Vid analys av små områden bör viss försiktighet iakttas. Vid redovisning av områden med ett litet antal brott ger antalsmässigt små variationer stora procentuella skillnader.

Insamling och bearbetning

Uppgifter om narkotikalagföringar bygger på uppgifter som registreras hos rättsväsendets myndigheter i deras ärendesystem. Uppgiftslämnandet regleras genom förordningen (1970:517) om rättsväsendets informationssystem, förordningen (1971:933) om rättsstatistiken, strafföreläggandekungörelsen (1970:60) och förordningen (1987:85) om underrät-

telse till Brå om domar i mål om ansvar för brottsligt förfarande med narkotika.

Majoriteten av de uppgifter som redovisas i narkotikastatistiken bygger på samma uppgifter som används i statistiken över personer lagförda för brott. Dessa uppgifter samlas in av Rikspolisstyrelsen (RPS) från domstolarnas ärendehanteringssystem (VERA). Rikspolisstyrelsen skickar uppgifterna på elektronisk väg till Brå som bearbetar och framställer statistiktabel. Uppgifter om meddelade åtalsunderlåtelse och godkända strafförelägganden skickas på elektronisk väg direkt från Åklagarmyndigheten (ÅM) till Brå. Uppgifterna kommer från åklagarmyndigheternas två ärendehanteringssystem (EnVis och BRÅDIS).

Hos Brå kontrolleras och rättas uppgifterna innan de lagras i en statistikdatabas. De befintliga uppgifterna i databasen kompletteras därefter via manuell registrering med uppgifter om preparat, vikt mängd och typ av gärning. Detta görs genom att landets domstolar sänder kopior av domar som rör narkotikabrott till Brå. För strafförelägganden kodas narkotikabrottet utifrån en fritext som levereras i samband med överföringen från ÅM.

Kodningen sker utifrån de uppgifter som anges i stämningsansökan. Kontroll görs mot tingsrättens domslut och domskäl. Då stämningsansökan och domslut skiljer sig åt kodas uppgifter enligt domslutet och dess beskrivning i domen.

Statistikens tillförlitlighet

Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott är en totalundersökning. Trots detta representerar den presenterade statistiken inte några exakta fastställda värden. Statistiken är behäftad med viss osäkerhet i form av felkällor. Det kan röra sig om bortfall samt täcknings-, mät- och bearbetningsfel. För att förebygga dessa fel görs olika kontroller. En studie av statistikens kvalitet gjordes av 1998 års statistik, vilket har medfört förändringar, framför allt i hur gärningarna räknas.

Täckningsfel

Åklagarmyndigheternas och domstolarnas ärendehanteringssystem utgör underlaget för statistiken över personer lagförda för narkotikabrott. Referensperiod för statistiken är de domar och strafförelägganden där beslut fattats under ett kalenderår.

Över- och undertäckning beror på brister i inrapportering. Över- och undertäckning bedöms vara

³ För definition se bilaga 1.

⁴ För definition se bilaga 1.

ett mindre problem i dessa register. Man bör dock komma ihåg att registren beskriver de personer som blivit *lagförda* för narkotikabrott och inte den *faktiska* narkotikabrottsligheten.

Narkotikabrotten tillhör de så kallade offerlösa brotten. Det innebär att den övervägande delen av dessa brott inte anmäls, utan blir kända genom polisens egna spaningsinsatser eller genom tulltjänstemännens kontroller. Beroende på polisinsatsernas omfattning och intensitet kan alltså antalet brott som kommer till rättsväsendets kännedom, minska eller öka utan att den faktiska brottsligheten har förändrats. Statistiken över personer lagförda för narkotikabrott styrs till stor del av resurser, spaningsinsatser och praxis i arbetet hos polis och tull och i förlängningen av arbetet vid domstolar och åklagarmyndigheter.

Bortfall

I de tabeller som baseras på tilläggsinformation (preparat, viktmängder och typ av gärning) förekommer ett visst externt och internt bortfall. Dessa tabeller kan därför inte utan vidare jämföras med övriga tabeller.

Det *externa* bortfallet, definierat som lagföringar där all tilläggsinformation saknas, beror på att alla domar inte kommer in till Brå. Dessa lagföringar saknas därför helt i de statistiktabeller som redovisar preparat, viktmängder eller typ av gärning. Kompletterande beställningar genomförs rutinmässigt sedan år 1986 för att minimera det externa bortfallet. Genom att kontrollera mot databasen vilka domar som saknas kan man göra beställningar av dessa från tingsrätterna. Ett fåtal domar kommer dock aldrig till Brå. Det externa bortfallet utgör cirka en procent av samtliga domar.

Det *interna* bortfallet, definierat som lagföringar där viss tilläggsinformation saknas, beror på att vissa uppgifter saknas i domen eller strafföreläggandet. Det innebär att ett bortfall kan uppstå för variablerna typ av gärning, preparat och mängd av preparatet. Även detta bortfall är dock av mindre omfattning.

Mät- och bearbetningsfel

Fel som uppstår i samband med hanteringen beror bland annat på felskrivningar eller ofullständiga uppgifter i tingsrätternas eller åklagarnas beslut eller vid den elektroniska registreringen av uppgifter. Under 1990-talet infördes ett nytt ärendehanteringssystem successivt hos tingsrätterna. Samtliga domstolar har numera systemet installerat. Innan materialet lagras i databasen utförs alltid olika rimlighetskontroller med hjälp av ett kontrollprogram. En slutlig kontroll

av materialet görs dessutom efter det att statistiktabellerna har framställts. Inga undersökningar har gjorts under 2000-talet på bearbetningsfelens storlek. Vissa bearbetningssvårigheter uppstår när en dom innehåller flera olika narkotikabrott. Dessutom kan vissa variationer förekomma i kvaliteten mellan olika variabler.

Jämförbarhet

Statistikens jämförbarhet över tid kan påverkas av en rad olika omständigheter. Exempel på faktorer som kan påverka statistiken är:

- förändringar i rättsväsendets praxis
- förändringar i polisens och tullens resurser samt insatser
- förändringar i lagstiftningen
- tillkomsten av nya preparat som räknas som narkotika
- förändringar i statistikrutiner.

För att kunna ge en korrekt tolkning av statistiken är det viktigt att känna till vilka förändringar som inträffat. Narkotikastrafflagen infördes år 1968. Nedan följer en kortfattad redovisning av några stora och små förändringar som inträffat under de senaste tio åren. Mer om lagstiftningsförändringar finns i bilaga 2.

År 1995 tog Brå över bearbetning och redovisning av narkotikastatistiken, vilket resulterade i något förändrade rutiner. Statistiken före år 1995, som framställdes av SCB, skiljer sig något åt jämfört med statistiken efter år 1995. Denna omläggning av statistikbearbetningen torde dock endast ha påverkat redovisningen marginellt.

Från och med år 1997 kan villkorlig dom, enskilt eller i kombination med böter, utfärdas genom strafföreläggande.

Åklagarna har successivt under år 1998 infört ett nytt redovisningssystem (EnVis). Uppgifterna om strafförelägganden samlas i och med detta in av Riksåklagaren (RÅ) på elektronisk väg och sänds vidare till Brå. Den elektroniska distribueringen av data gör att tiden från det att ett strafföreläggande godkänts till det att Brå får kännedom om detta förkortas. Det innebär att något fler strafförelägganden än tidigare rapporteras in innan statistiken tas ut. Skillnaderna bedöms dock vara marginella.

År 1999 gjordes en kvalitetsgranskning av statistiken över personer lagförda för narkotikabrott år 1998. Granskningen har medfört förändringar som påverkar redovisningen av olika typer av gärning

(bruk, innehav m.m.). Det handlar framför allt om ändrade rutiner i valet av det brott man väljer att redovisa i de fall flera narkotikabrott förekommer i samma lagföring. Detta innebär att redovisningen innehåller något fler kombinationer av gärningar än tidigare. För en mer utförlig beskrivning se tidigare publikationen *Narkotikastatistik 1999*.

År 1999 utökades påföljdssystemet med flera nya påföljder och möjligheter till påföljds kombinationer. En första förändring gällde påföljden överlämnande till vård inom socialtjänsten, där det gavs möjlighet att kombinera domen med kravet på så kallad *ungdomstjänst*. En andra nyhet för detta år var möjligheten att döma till *samhällstjänst* i samband med villkorlig dom. Tidigare fanns denna möjlighet endast i samband med dom till skyddstillsyn. Under år 1999 tillkom även påföljden slutna ungdomsvård, som innebär att ungdomar under 18 år som begått allvarliga brott kan dömas till *sluten ungdomsvård* i stället för fängelse.

År 2000 straffbelades all icke-medicinsk befattning med läkemedlet GHB (Gammahydroxybutyrat). Preparatet ingår därmed i narkotikastatistiken från och med detta år. I jämförelse med andra preparat år 2000 bör man beakta att narkotikaklassificeringen av GHB trädde i kraft först i februari samma år.

År 2000 gjordes en systemförändring i uppgiftsinhämtningen av åtalsunderlåtelse (se Narkotikastatistik 2000). I och med denna har åtalsunderlåtelse givits en ny definition i kriminalstatistiken. I tidigare rutiner definierades åtalsunderlåtelse bland annat efter ett beslutsdatum, vilket innebar att om en person meddelades flera åtalsunderlåtelse under en och samma dag räknades dessa som *en* åtalsunderlåtelse. Efter systemförändringen definieras åtalsunderlåtelse i stället efter ett löpnummer. Detta medför att man nu räknar besluten om åtalsunderlåtelse efter det

exakta antalet även om de meddelats på samma dag. Detta kan ha påverkat framför allt de ringa brotten avseende bruk av narkotika när det gäller tabeller som inte enbart redovisar huvudbrott. De tabeller som kan ha påverkats är 2–5, 7, 9–11.

År 2001 infördes en ny smugglingslag, lag (2000:1225) om straff för smuggling. Denna lag gör det möjligt att i större utsträckning än tidigare veta vilken vara som smugglats. Det gör att redovisningen av smugglingsbrott avseende narkotika numera är mer fullständig än tidigare.

På grund av ett fel i åklagarnas ärendehanteringssystem, BråDIS, har en del åtalsunderlåtelse, som avsåg ringa brott, inrapporterats som brott av normalgraden under år 2002. De felaktiga värdena har korrigerats i Brå:s databas och reviderats i 2002 års upplaga.

Tidigare publikationer

Statistik över personer lagförda för narkotikabrott har producerats sedan år 1954. För åren 1954–1968 finns en sammanställning av domar i narkotikamål i narkotikakommitténs betänkande (SOU 1969:52). För åren 1954–1974 fortsatte Riksåklagaren redovisningen av narkotikadomar. År 1974 övertog Brå ansvaret för statistiken. Från år 1975 och fram till statistikåret 1993 producerades statistiken av Statistiska Centralbyrån (SCB) årligen i serien Statistiska meddelanden. Därefter har statistiken producerats av Brå och publicerats årligen i årsboken Kriminalstatistik. Från och med år 1996 redovisar Brå narkotikastatistiken i en separat publikation.

Uppgifter om narkotikabrottsligheten i Sverige ingår även i övrig statistik som Brå producerar. Direkta jämförelser med till exempel lagföringsstatistiken kan vara svåra att göra eftersom narkotikastatistiken har ett visst bortfall i inkodningen.

Bilaga I Definitioner och variabler

Appendix I Definitions and variables

BrB: se Brottsbalken

Brottsbalken (BrB): Här ingår de mest välbekanta brotten, ordnade i olika kategorier, till exempel brott mot person och brott mot förmögenhet. I brottsbalken anges också straffskalorna för brotten. År 1965 ersatte brottsbalken 1864 års strafflag.

29 kap. 6 §: Påföljdseftergift kan meddelas om det är uppenbart oskäligt att döma till påföljd med hänsyn till vissa omständigheter som anges i BrB 29 kap. 5 §. Exempel på sådana omständigheter är om gärningsmannen drabbats av allvarlig kroppsskada till följd av brottet, har hög ålder eller lider av dödlig sjukdom eller skada.

30 kap. 6 §: Den som begått ett brott under påverkan av en allvarlig psykisk störning får inte dömas till fängelse. Om rätten finner att man inte heller bör döma till någon annan påföljd ska personen vara fri från påföljd.

34 kap 1 § 1 p: Detta lagrum tillämpas i de fall en person som dömts (till fängelse, skyddstillsyn, villkorlig dom eller slutna ungdomsvård¹) för ett brott och begår ett annat brott under tiden innan domen eller påföljden helt verkställts. Rätten kan förordna att den gamla påföljden även avser det nya brottet.

Böter: Böter (dagsböter, penningböter eller normerade böter) utdöms genom dom eller strafföreläggande. Bötesbeloppet beräknas och betalas på olika sätt beroende på typ av böter. Även polisen och tullen kan till exempel i trafiksammanhang utfärda böter, så kallad ordningsbot. Böter som inte betalas får, om inte annat är föreskrivet, förvandlas till fängelse i lägst fjorton dagar och högst tre månader enligt bestämmelserna i bötesverkställighetslagen. Böter tillfaller staten.

Dagsböter: Bötesstraff, där böternas antal bestäms efter brottets svårhetsgrad, och varje dagsbots storlek fastställs med hänsyn till den dömdes personens ekonomiska förhållanden. Antalet dagsböter kan vara

minst 30 och högst 150 (som gemensamt straff för flera brott högst 200). Beloppet för varje dagsbot kan variera mellan 30 och 1 000 kronor. Minsta totala bötesbelopp är 450 kronor.

Dom: Med dom i statistiken avses fällande dom i tingsrätt. Domarna redovisas oavsett om de överklagats eller inte. Det innebär att en person som dömts i tingsrätt, men frikänts i hovrätt, kommer att redovisas som dömd i statistiken. En person som friats i tingsrätt, men fällt i hovrätt, kommer över huvud taget inte med i statistiken.

Fängelse: Fängelsestraff ådöms på viss tid eller på livstid. Fängelse på viss tid får som regel inte överstiga tio år och inte understiga fjorton dagar. Nästan ingen som har en längre strafftid än två månader avtjänar hela denna tid, utan frigives villkorligt dessförinnan.

Huvudbrott: En person kan i en och samma lagföring dömas för fler än ett brott. För huvuddelen av dessa fall utdöms en gemensam påföljd för samtliga brott. Endast i ett fåtal fall finns referenser som pekar ut vilket brott som lett till vilken påföljd. Vanligtvis kan man således inte avgöra vilken påföljd som utdömts för ett enskilt brott. För att man i statistiken ska kunna redovisa påföljden efter brott används huvudbrotts- och huvudpåföljdsprincipen.

Som huvudbrott väljs det brott i en lagföring som har den strängaste straffskalan. Om två brott har samma straffskala väljs slumpmässigt ett av brotten som huvudbrott. Huvudbrottsprincipen innebär att redovisningen av antalet personer lagförda för en enskild brottstyp är en minimiskattning. De brott som har ett lågt straffvärde och ofta begås i samband med andra brott och därmed sällan kategoriseras som huvudbrott, blir underrepresenterade i statistiken. För att få reda på exakt hur många som lagförts för en viss typ av brott, kan de tabeller användas som förutom huvudbrotten även redovisar de så kallade bibrotten.

Huvudpåföljd: På liknande sätt som för brotten (se huvudbrott), kan flera påföljder utdömas för ett brott. Som regel väljs den strängaste påföljden i domen som huvudpåföljd. Påföljderna rangordnas efter grad av ingripande med fängelse först och påföljd

¹ Slutna ungdomsvård utfärdas i stället för fängelse för ungdomar under 18 år, även om möjligheten att utdöma fängelse finns kvar. Påföljden har kunnat utfärdas fr.o.m. 1999-01-01.

eftergiven sist. I de fall där referenser förekommer mellan brotten och påföljderna, väljs den påföljd som huvudbrottet lett till, även om det finns en annan, mer ingripande påföljd i domen.

Kontraktsvård: Kontraktsvård är en form av skyddstillsyn, där domstolen föreskriver att den dömda ska följa en särskild behandlingsplan. Påföljden har funnits sedan 1 januari 1988. Påföljden är främst avsedd för drogmissbrukare där det finns ett klart samband mellan missbruk och brott och där den dömda ska dömas till fängelse.

Laga kraft: En dom eller ett beslut vinner laga kraft när domen eller beslutet inte längre kan överklagas i vanlig ordning. Den viktigaste rättsföljden av laga kraft är att avgörandet kan verkställas och att det får rättskraft.

Lagen om straff för smuggling (SML): Ny lag från och med 1 januari 2001 där brotten indelas enligt följande:

6 § 1 st. narkotikasmuggling, fängelse i högst 3 år

6 § 2 st. ringa narkotikasmuggling, böter eller fängelse i högst 6 månader

6 § 3 st. grov narkotikasmuggling, fängelse i lägst 2 år och högst 10 år

Lagförd person: Begreppet lagförd person innebär förenklat att en person har förklarats skyldig till ett brott. Detta kan ske genom att en åklagare meddelar åtalsunderlåtelse eller utfärdar ett strafföreläggande som godkänns av personen eller att personen fälls i tingsrätt (fällande dom som dock ej vunnit laga kraft). Även ordningsbot utfärdad av polis eller tull omfattas av lagföringsbegreppet. Denna statistik redovisas dock separat. En person kan förekomma i statistiken flera gånger under samma år om personen lagförts vid fler tillfällen under året (bruttoredovisning). Om flera personer ingår i samma lagföring redovisas varje person som en enhet.

LVM: Lagen (1988:870) om vård av missbrukare. Tvångsvården syftar till att stoppa ett pågående missbruk av alkohol, narkotika eller flyktiga lösningsmedel. Övriga förutsättningar är att vård inte kan ges på frivillig väg och att allvarlig fara föreligger för missbrukarens fysiska eller psykiska hälsa, att det finns uppenbar risk att missbrukaren förstör sitt liv eller att man kan befara att missbrukaren allvarligt ska skada sig själv eller någon närstående.

Medelfolkmängd: Genomsnitt av folkmängden i början och i slutet av året.

Narkotikabrott: Sammanfattande benämning på de brott som ingår i narkotikastatistiken enligt följande:

Brott mot narkotikastrafflagen (NSL, 1968:64)

Brott mot lag (SML, 2000:1225) om straff för smuggling 6 §

Narkotikastrafflagen (NSL): Sedan år 1985 är brotten indelade på följande sätt:

1 § narkotikabrott, fängelse i högst tre år

2 § ringa narkotikabrott, böter eller fängelse i högst sex månader

3 § grovt narkotikabrott, fängelse i lägst två och högst tio år

3A § vårdslöshet med narkotika, böter eller fängelse i högst ett år

(se *Lagändringar* för en översikt av förändringar inom narkotikastrafflagen)

Nettoredovisning: En person förekommer endast en gång i statistiken oavsett hur många gånger personen lagförts under året.

NSL: Se Narkotikastrafflagen.

Officiell statistik: Sådan statistik som regleras i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Statistiken ska framställas av en myndighet enligt regeringens föreskrifter.

Preparat: Som narkotika räknas läkemedel eller hälsofarliga varor med beroendeframkallande egenskaper eller euforiserande effekter eller varor som med lätthet kan omvandlas till varor med sådana egenskaper och som av regeringen har förklarats vara att anse som narkotika enligt lagen (1992:1554). Narkotika har i statistiken indelats i följande huvudgrupper: cannabis, centralstimulantia, hallucinogener, opiater samt sömn- och rogivande medel. Dessutom förekommer GHB som ett eget preparat utanför dessa grupper.

Påföljd: Sammanfattande benämning för fängelse, slutna ungdomsvård, böter, villkorlig dom, skyddstillsyn och överlämnande till särskild vård. Överlämnande till särskild vård kan innehålla en föreskrift om ungdomstjänst. Vissa påföljder kan förenas med samhällstjänst. Fängelsestraff kan verkställas genom intensivövervakning med elektronisk kontroll (fotboja).

RB: Rättegångsbalken.

Referenser: När skilda påföljder utdöms för olika brott anger referenserna vilket brott som är kopplat till vilken påföljd.

Region/län: Den regionala indelningen baseras på den geografiska placeringen av den tingsrätt eller åklagare som har tagit beslutet om lagföring. Huvudregeln är att brottmål ska behandlas vid den tingsrätt eller åklagarmyndighet som finns i det område där brottet är begånget.

Rättspsykiatrisk vård: Lider den som har begått ett brott, för vilket påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter, av en allvarlig psykisk störning, får rätten överlämna honom eller henne till rättspsykiatrisk vård. Detta under förutsättning att det med hänsyn till personens psykiska tillstånd och personliga förhållanden i övrigt är påkallat att han eller hon är intagen på en sjukvårdsinrättning för psykiatrisk vård, som är förenad med frihetsberövande och annat tvång. Rätten får besluta att särskild utskrivningsprövning ska äga rum vid vården om det finns risk för att personen i fråga återfaller i brottslighet, som är av allvarligt slag, till följd av den psykiska störningen.

Samhällstjänst: Samhällstjänst innebär en skyldighet att utföra oavlönat arbete i lägst fyrtio och högst tvåhundrafyrtio timmar. Samhällstjänst kan utfärdas i samband med skyddstillsyn och från och med år 1999 också i kombination med villkorlig dom.

Skyddstillsyn: Skyddstillsyn är en påföljd som innebär en prøvotid under tre år varunder den dömde ska vara skötsam och försörja sig efter förmåga. Personen är under övervakning i minst ett år. Övervakningen upphör normalt efter ett år om inte den dömde av särskilda skäl anses vara i behov av förlängd övervakning. Påföljden kan förenas med böter, fängelse eller samhällstjänst och fortgår under en prøvotid av tre år. Under övervakningen kan den dömde meddelas föreskrift om missbruksvård med mera, som han eller hon är skyldig att följa. Skyddstillsyn får utdömas för ett brott, där rätten anser att påföljden inte kan stanna vid böter. Vid val av påföljd ska rätten som skäl för skyddstillsyn beakta om det finns anledning att anta att denna påföljd kan bidra till att den tilltalade avhåller sig från fortsatt brottslighet. Om den dömde missköter sig kan han få ändrade eller nya föreskrifter eller en varning. Den dömde kan också i vissa fall omhändertas i högst fjorton dagar. Vid allvarlig misskötsamhet kan skyddstillsynen komma att upphävas och ersättas av en annan påföljd, till exempel fängelse.

Sluten ungdomsvård: Påföljden innebär att ungdomar under 18 år som begått allvarliga brott kan dömas till sluten ungdomsvård i stället för fängelse. Statens institutionsstyrelse (SiS) ansvarar för verkställigheten, som sker på särskilda ungdomshem. Reformen infördes år 1999, och syftet med den är att minimera de skadeverkningar som en vistelse i fängelse kan ge ungdomar.

SML: Se Lagen om straff för smuggling.

Straff: Fängelse och böter.

Strafföreläggande: Strafföreläggande utfärdas av åklagare, i de flesta fall i form av böter. Från och med år 1997 kan även villkorlig dom enskilt eller i kombination med böter utfärdas. Om det finns förutsättningar för det bör åklagaren utfärda strafföreläggande för den misstänkte i stället för att väcka åtal (SFS 1970:60). Strafföreläggande kan utfärdas för brott där böter ingår i straffskalan. För att ett strafföreläggande ska vinna laga kraft, måste det godkännas av den misstänkte. I statistiken över uppkärade brott och misstänkta personer redovisas utfärdade strafförelägganden och i lagföringsstatistiken redovisas godkända strafförelägganden.

Stämpling: Att någon i samråd med en annan person beslutar att begå ett brott, försöker förmå en annan person att begå ett brott eller själv åtar eller erbjuder sig att begå ett brott.

Ungdomstjänst: Ungdomstjänst innebär oavlönat arbete eller deltagande i en särskilt anordnad verksamhet i lägst 20 och högst 100 timmar, om den tilltalade samtycker till det. Påföljden kan ges i samband med överlämnande till vård inom socialtjänsten.

Villkorlig dom: Villkorlig dom innebär en prøvotid på två år, under vilken personen ska vara skötsam och efter förmåga försöka försörja sig själv. Rätten får döma till villkorlig dom om påföljden inte bedöms kunna stanna vid böter. Påföljden kan förenas med böter och samhällstjänst.

Ålder: I statistiken över personer *lagförda* för brott avses åldern vid tiden då domstolen eller åklagaren beslutade om lagföring.

Åtalsunderlåtelse: Åklagaren kan i vissa fall besluta att inte väcka åtal trots att den misstänkte bedöms vara skyldig till brottet, så kallad åtalsunderlåtelse. Anledningen är ofta att brottet är lindrigt och att personen i stället åtalas för ett annat, grövre brott, eller att personen är ung.

Åtalsunderlåtelse kan utfärdas enligt följande lagrum:

9 § *LUL* Enligt detta lagrum kan åklagaren underlåta åtal för brott som begåtts av ungdomar som vistas i hem som avses i 12 § lagen (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga.

17 § *LUL* Åtalsunderlåtelse kan utfärdas om en person har begått ett brott innan personen i fråga har fyllt 18 år under förutsättning att annan samhällsvård vidtas eller om brottet skett av okynne och något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts.

20 kap. 7 § *RB*: Åtalsunderlåtelse kan utfärdas under förutsättning att något väsentligt allmänt eller enskilt intresse inte åsidosätts:

1 st 1 p om det kan antas att brottet inte skulle föranleda annan påföljd än böter

1 st 2 p om det kan antas att påföljden skulle bli villkorlig dom och det finns särskilda skäl för åtalsunderlåtelse

1 st 3 p om den misstänkte begått ett annat brott och det utöver påföljden för detta brott inte krävs påföljd med anledning av det föreliggande brottet

1 st 4 p om psykiatrisk vård eller insatser enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade kommer till stånd

2 st om det av särskilda skäl är uppenbart att det inte krävs någon påföljd för att avhålla den misstänkte från vidare brottslighet och att det med hänsyn till omständigheterna inte heller krävs av andra skäl att åtal väcks.

46 § *LVM*. Åtal kan underlåtas för personer som begått brott före eller under tiden de får vård för sitt missbruk. Förutsättningarna är dock att det för brottet inte får föreskrivas strängare straff än fängelse i ett år.

Överlämnande till vård inom socialtjänsten: I fall där den som är under 21 år och som begått brott, kan bli föremål för vård eller annan åtgärd enligt socialtjänstlagen (1980:620), får rätten överlämna åt socialnämnden att sörja för nödvändig vård inom socialtjänsten enligt uppgjord vårdplan. Överlämnande får ske endast om socialtjänstens planerade åtgärder kan anses tillräckligt ingripande med hänsyn till brottslighetens straffvärde, art och den tilltalades tidigare brottslighet. Påföljden kan förenas med böter eller särskild föreskrift om ungdomstjänst.

Överlämnande till vård enligt LVM: I fall där den som har begått en brottslig gärning kan bli föremål för vård enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall (*LVM*) får rätten överlämna åt socialnämnden eller åt styrelsen för hemmet (i de fall personen redan är intagen i ett hem) att anordna behövlig vård. Om det begångna brottet kan ge strängare straff än fängelse i ett år, får överlämnande endast ske om det föreligger särskilda skäl.

Bilaga 2 Lagändringar

Appendix 2 Alterations in the Acts

Narkotikastrafflagen har sedan den infördes år 1968 genomgått åtskilliga förändringar. Sett över tid har lagstiftningsarbetet utvecklats i skärpande riktning, till en början för de grova brotten och senare när det gäller den lindrigare narkotikabrottsligheten. I dag är all befattningsmed narkotika kriminaliserad i Sverige. Nedan redovisas de viktigaste lagändringarna.

1968

Narkotikastrafflagen infördes. Lagen omfattade tillverkning, saluhållande, överlåtelse och innehav av narkotika och brotten bedömdes efter en tregradig skala. Påföljden för det lindrigaste brottet, narkotikaförseelse, var böter. För narkotikabrott utgick böter eller fängelse i högst två år och för grovt narkotikabrott fängelse i lägst sex månader och högst fyra år. Åtalsunderlåtelse var möjlig för innehav av en mindre mängd narkotika för eget bruk.

1969

Straffet för grovt narkotikabrott höjdes till fängelse i lägst ett år och högst sex år.

1972

Maximistraffet för grovt narkotikabrott höjdes till tio års fängelse. Möjligheten att underlåta åtal utökades genom att innehav av betydligt större mängder narkotika medgavs.

1981

Minimistraffet för grovt narkotikabrott höjdes från ett till två års fängelse. Maximistraffet för narkotikabrott höjdes från två till tre års fängelse. År 1980 skärptes praxis för åtalsunderlåtelse vid innehav av narkotika för eget bruk. Åtal skulle bara få underlåtas vid innehav av så små mängder narkotika för eget bruk att det inte gick att dela upp.

1983

Nya gärningsformer infördes i lagen. Förvärv av narkotika i överlåtelssyfte samt bearbetning, transport och förvaring av narkotika, som inte var avsedd för eget bruk, och vårdslöshet med narkotika tillkom. Tillverkning av narkotika ändrade benämningen till framställning, vilket innebar att även odling av narkotiska växter föll under denna typ av gärning. Straffbestämmelserna i narkotikaförordningen flyttades till narkotikastrafflagen.

1985

Beteckningen för det lindrigaste narkotikabrottet, narkotikaförseelse, ersattes med ringa narkotikabrott. Samtidigt infördes fängelse med upp till sex månader i straffskalan för detta brott. För narkotikabrott utgick böter ur straffskalan.

1988

Eget bruk av narkotika kriminaliserades. Endast böter ingick i straffskalan för detta brott. En regel om ansvarsfrihet infördes, som innebar strafffrihet i de fall som konsumtionen uppdagades i samband med att gärningsmannen underkastat sig vård.

1993

Straffet för eget bruk av narkotika skärptes genom att fängelse infördes i straffskalan. Polisen fick därmed möjlighet att använda tvångsmedel, bland annat blod- och urinprov, vid misstanke om bruk av narkotika. Antalet utförda blod- och urinprov har ökat kraftigt framför allt från och med år 1994 samtidigt som antalet personer lagförda för bruk av narkotika ökade kraftigt under motsvarande period.

2001

Ny lag om straff för smuggling infördes vilket egentligen inte innebar någon förändring annat än att den smugglade varan finns reglerad i egen paragraf.

Bilaga 3 Andra statistikkällor

Appendix 3 Other statistical sources

Brottsförebyggande rådet (Brå). *Kriminalstatistik.* Årlig statistik över anmälda brott, uppklarade brott, personer misstänkta för brott, personer lagförda för brott, kriminalvårdens verksamhet och återfall i brott.

Brottsförebyggande rådet (Brå). *Ungdomar och brott åren 1995–2005.* En återkommande undersökning (vart tredje år), baserad på självdeklarationsstudier, av brottsdeltagande och problembeteenden hos skolelever i årskurs nio. Brå-rapport 2006:7.

Centralförbundet för alkohol och narkotikaupplysning (CAN).

Alkohol- och narkotikautvecklingen i Sverige (i samarbete med FHI). Årlig publikation med sammanfattning av statistik på narkotikaområdet och analys av narkotikautvecklingen.

Gymnasieelevers dopnings- och drogvanor. Återkommande undersökning om drogvanor bland gymnasieelever.

Skolelevers drogvanor. Återkommande undersökningar om drogvanor bland elever i årskurs 6 och 9.

Mönstrandens drogvanor. Återkommande undersökningar om drogvanor bland värnpliktsinskrivna.

Folkhälsoinstitutet (FHI). *Alkohol- och narkotikautvecklingen i Sverige* (i samarbete med CAN). Årlig publikation med sammanfattning av statistik på narkotikaområdet och analys av narkotikautvecklingen.

Kriminalvårdsverket (KVV). *Kriminalvårdens årliga officiella statistik. Kriminalvårdens redovisning om drogsituationen.* Statistik över missbrukare inom kriminalvården; tillströmningsuppgifter och tvärsnittsuppgifter.

Kronobergshäktet. Stickmärkesregister över injektionsmissbrukare intagna i häktet.

Läkemedelsverket. Statistik över narkotikaklassade läkemedel samt substanser och beredningar som används för framställning.

Rikspolisstyrelsen (RPS). Årlig statistik över polisens verksamhet, bland annat Rikspolisens beslag av narkotika och antal poliser sysselsatta med narkotikaärenden m.m. Verifikationsanalyser som gjorts genom blod- och urinprover (från Rättsmedicinalverkets rättskemiska avdelning, RKA).

Rättsmedicinalverket, rättskemiska avdelningen (RKA). *Rättsmedicinalverkets årsredovisning.* Analyser från dödsfall där rättsmedicinsk obduktion eller andra undersökningar utförts samt samtliga fall där prov tagits i samband med misstanke om ringa narkotikabrott eller drograttfylleri.

Socialstyrelsen (SOS). Statistik rörande socialtjänsten och hälso- och sjukvården med bland annat statistik över dödsorsaker och statistik över utskrivningar med diagnosen narkomani.

Smittskyddsinstitutet (SMI), Epidemiologiska enheten. Statistik över antalet HIV-positiva injektionsmissbrukare och antalet smittade av vissa andra smittsamma sjukdomar, trolig smittväg m.m.

Tullverket. Årlig statistik över Tullverkets beslag av narkotika.

UNO. Äldre rapporter från landsomfattande och regionala case-finding undersökningar, varav de senaste är från 1992.